

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ฉันอุ้มท้องและให้นมได้

PREGNANCY AND BREAST-FEEDING

นางสาวอรวรรณ อรุณรักษ์
MISS ORAWAN ARUNRAK

๘๔๖.
๑ ๓๗๖๙
๑๕๕๐

เลขเข้า.....

เลขทะเบียน..... **83797**

วัน,เดือน,ปี..... **16 08 2551**

b. **11๙ 83๗0x**
i.....

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาภาพพิมพ์ ภาควิชาวิจิตรศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

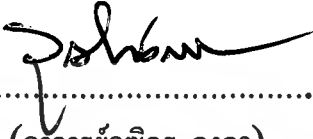
ปีการศึกษา 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติ
ให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

..........คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจศิลปนิพนธ์

..........ประธานกรรมการ
(อาจารย์วุฒิกร คงคา)

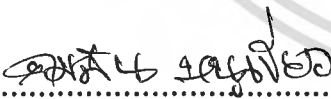
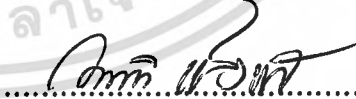
..........กรรมการ (ศาสตราจารย์เกียรติศักดิ์ ชานนารอด)
..........กรรมการ (ศาสตราจารย์เดชา วราชน)

..........กรรมการ (รองศาสตราจารย์สรธรรมรงค์ สิงหนณี)
..........กรรมการ (รองศาสตราจารย์มัลลิกา มังกรวงษ์)

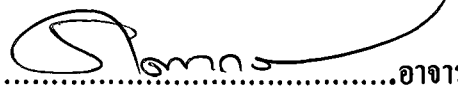
..........กรรมการ (รองศาสตราจารย์อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์)
..........กรรมการ (รองศาสตราจารย์กันจณา คำโสภี)

..........กรรมการ (รองศาสตราจารย์สุรพงษ์ สมสุข)
..........กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณากร วิชาชีวะ)

..........กรรมการ (อาจารย์มงคล เกิดวัน)
..........กรรมการ (อาจารย์ชนนิต ดิรุจิเจริญ)

..........กรรมการ (อาจารย์คมสัน หนูเขียว)
..........กรรมการ (อาจารย์กิตติ แสงแก้ว)

..........กรรมการและเลขานุการ
(รองศาสตราจารย์อลิตา จันฝังเพชร)

..........อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณากร วิชาชีวะ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์

“ฉันทุ้มท้องและให้นมได้”

PREGNANCY AND BREAST-FEEDING

ชื่อ

นางสาวอรวรรณ อรุณรักษ์

รหัสนักศึกษา

47020292

สาขาวิชา

ภาพพิมพ์

ภาควิชา

จิตรศิลป์

คณะ

สถาปัตยกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา

2550

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณากร คชาชีวะ

บทคัดย่อ

ในโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์ โลกทั้งโลกเราเสมือนคล้ายหมู่บ้านเดียวกัน และในหมู่บ้านที่เป็นโลกเดียวกันย่อมประกอบด้วยเพศหญิงและเพศชาย และหลายเพศตามมาของโลกที่เป็นหนึ่งเดียว วัฒนธรรมเป็นตัวแบ่งเพศ และวัฒนธรรมที่มีความเป็นโลกเดียวกันนี้เอง ทำให้ความหมายของความเป็นเพศเริ่มหลากหลายมากกว่าเดิมที่มีเพียง ผู้ชายและผู้หญิง

แต่ในสถานะและพื้นฐานของการเกิดเป็นเพศที่อุ้มท้องได้ ให้น้ำนมได้ ข้าพเจ้าคิดว่ามันพิเศษและยิ่งใหญ่ ทั้งความกล้าในภาระและความภูมิใจที่สามารถเกิดมาเป็นเพศที่ให้ความหมายที่สำคัญและลึกซึ้งได้

เพศที่อุ้มท้องและให้น้ำนมได้นี้เอง ซึ่งสังคมและวัฒนธรรมมอบคำจำกัดความและบริบทให้ว่า “เพศหญิง” และข้าพเจ้าเป็นส่วนหนึ่งที่เกิดมาในกลุ่มเพศที่อุ้มท้องได้นี้เอง ข้าพเจ้าจึงได้สร้างผลงานที่เน้นบทบาทสถานะ การให้เกียรติ เชิดชู และให้ความหมายของรายละเอียดของสิ่งที่เพศหญิงมี ซึ่งข้าพเจ้ามีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกับแม่ของข้าพเจ้าและเพศหญิงอื่นๆ การให้ตนเองทำ ความเข้าใจต่อบทบาทของตัวเองจะเป็นการสำเร็จต่อความเข้าใจของสถานภาพที่เรายังมีสิ่งพิเศษที่ ให้สิ่งมีชีวิตต่อไป เป็นมวลใหญ่บนโลกได้อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเข้าใจให้เพศชายและเพศ อื่นๆ ได้รับรู้สึกสาระสำคัญที่ผู้หญิงอย่างเราคอยมอบให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของครอบครัวที่ได้ให้ความรักและโอกาสทางการศึกษาที่มีค่าอย่างยิ่งซึ่งนี้รวมถึงทุนการศึกษาจากรัฐบาลที่มีส่วนช่วยผลักดันให้การทำงานของข้าพเจ้าเป็นไปตามเป้าประสงค์ผลงานต่างๆที่ข้าพเจ้า สร้างขึ้นล้วนมีส่วนสัมพันธ์กับบุคคลหลายอาชีพ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณเพราะสิ่งต่างๆ ที่ข้าพเจ้ามีความรู้สึกถึงความรับผิดชอบ การประสานงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่นและ โครงการศิลปะนิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงมาโดยตลอด ข้าพเจ้าขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์คณากร คชาชีวะ อาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยชี้แนะแนวทางให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาในการทำงานมาโดยตลอด รวมทั้งเพื่อนๆ และบุคคลใกล้ชิดที่คอยเป็นกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานมีความสมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และเผยแพร่อย่างอื่นถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพประกอบ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญโครงการ	2
วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
ขอบเขตของโครงการ	3
บทที่ 2 ที่มาและแนวความคิดสร้างสรรค์	5
ที่มา	5
อิทธิพลที่ได้รับและงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง	10
แนวความคิดสร้างสรรค์	39
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์	40
ภาพร่างและการพัฒนาภาพร่าง	40
กระบวนการสร้างงาน	50
บทที่ 4 วิเคราะห์การสร้างสรรค์	57
วิเคราะห์ทัศนธาตุ	58
วิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์	61
บทที่ 5 บทสรุป	62
บรรณานุกรม	63
ผลงานศิลปะ	64
ประวัติผู้เขียน	69

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบที่มาของแหล่งข้อมูล	6
ภาพอิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน หรืองานศิลปะที่เกี่ยวข้อง	10
ภาพประกอบผลงานภาพร่างศิลปะนิพนธ์	40
ภาพประกอบการวิเคราะห์ผลงาน	57
ภาพผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 1	65
ภาพผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 2	66
ภาพผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 3	67
ภาพผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 4	68

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และคู่อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

แม่ หรือ มารดา เป็นคำที่เรียกผู้ให้กำเนิดและโดยทั่วไปคือแม่ที่เป็นบุคคลสำคัญของครอบครัว เป็นผู้ที่มีพระคุณต่อลูกเพราะเป็นผู้ให้กำเนิด แม่มีบทบาทต่อครอบครัวคือ เลี้ยงลูก ดูแลบ้าน ฯลฯ

คนไทยบางคนมักเรียก แม่ ของตัวเองว่า “คุณแม่” ซึ่งถือเป็นคำที่สุภาพกว่าการเรียกว่า “แม่” ในภาษาไทยบางครั้งคำว่า แม่ ถูกใช้เรียกผู้หญิง ทั่วๆ ไปหรือจำเพาะเป็นกลุ่ม ๆ เช่น แม่บ้าน แม่นม หรือบางครั้งใช้เรียกสิ่งที่เป็นตัวหลักของสิ่งอื่น เช่น แม่ทัพ แม่งาน และบางครั้งก็เรียกสิ่งให้กำเนิดสิ่งอื่นๆ ในธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ

“แม่” เป็นคำที่ทั่วโลกยอมรับโดยใช้อักษร “ม” เหมือนกันหมด อักษร “ม” ในคำว่า “แม่” จะออกเสียงแตกต่างกันไปตามแต่ละชาติแต่ละภาษา แต่จีนเชื่อว่าผู้ให้กำเนิดสตรีเพศผู้นั้น คือ แม่ ออกเสียงใกล้เคียงกันเช่น

คนไทย เรียกว่า “แม่”

คนฝรั่งเศส เรียกว่า “มาแม”

คนแขก เรียกว่า “ मामี ”

คนจีน เรียกว่า “ ม่ามี ”

ภาษาบาลี เรียกว่า “ มาตา ”

ภาษาอังกฤษ เรียกว่า “ มาเธอร์ (Mother) ”

ภาษามาลเดเชีย เรียกว่า “ มะ ”

ภาษาสันสกฤต เรียกว่า “ มารดา ”

นอกจากนั้นแล้วสิ่งใดก็แล้วแต่ที่มีอำนาจมีความแข็งแกร่งเป็นผู้ที่ให้กำเนิดมีความอดทน มีกำลังสูง เราใช้คำขึ้นต้นว่า “แม่” แทบทั้งสิ้นเช่น แม่โพสพ แม่คงคา แม่ธรณี แม่เหล็ก แม่แรง ที่สามารถดีดรถให้สูงขึ้นไปได้ แม่ทัพ แม่พิมพ์ของชาติ และสมเด็จพระย่าของเราคือ แม่ฟ้าหลวง แม่บ้าน แม่ครัว และการเรียนบาลีไวยากรณ์ ยังมีแม่กองบาลี แม่บท แม่บาท เป็นต้น

สตรีจึงเป็นเพศที่มีความหมายต่อโลก เป็นเพศที่ต้องให้กำเนิด เป็นเพศที่ต้องแบกภาระทั้งชีวิต ทั้งนี้ มวลมนุษย์บนโลกของเราควรที่จะให้เกิด และยกย่อง ความมหัศจรรย์ และความยิ่งใหญ่ที่สตรีเพศแม่ได้มอบให้แก่โลก

การทำความเข้าใจต่อสตรีเพศแม่จึงเป็นเรื่องที่มวลมนุษย์ของโลกควรรับรู้และกระทำเพศที่ถูกมองว่าอ่อนแอ คือเพศที่ให้กำเนิด นั่นถือเป็นความแข็งแกร่งมากพอแล้วมิใช่หรือที่เราจะมองข้ามการทำความเข้าใจไป ความหมายทางเพศที่บอกผ่านสัญลักษณ์จะเป็นความรู้ การสำนึก ถึงการมอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้สตรีเพศเป็นเพศที่ควรแก่การยกย่อง ควรค่าแก่การพวยงภาระทางเพศที่ได้รับอย่างน่ายินดี

การถอดรหัสทางเพศของความเป็นเพศหญิง ด้วยความเป็นหญิง ซึ่งมีลักษณะเด่นทางด้านความละเอียด ละเมียดละไม มีโครงสร้าง ซึ่งลึกลับซับซ้อนคล้ายกับเป็นระบบที่สร้างขึ้นมาอย่างลึกซึ้งยากที่จะฟังทลายลงมา แต่อยู่ในลักษณะการสีกกร่อนทีละนิดทีละน้อยภายใต้ระบบของสังคมอีกที

สัญญาของรหัสทางเพศเป็นตัวนำพาไปสู่ความจริง ความจริงที่ต้องผ่านการค้นคว้าและค้นหาและความหมายที่ลึกซึ้ง ย่อมมาจากความละเอียด การเจาะลึกรวมกันจนมาเป็นความหมายที่มีความสำคัญต่อ “ความเป็นเพศ”

ความสำคัญของโครงการ

ความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายทางสรีระได้นำไปสู่ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกัน ในทางอื่นๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด จิตใจ และอารมณ์ ความเชื่อเช่นว่านี้ได้มีมาเป็นเวลานานพันปี ความแตกต่างดังกล่าวมักถูกมองว่าเป็นความแตกต่างที่มีมา “ตามธรรมชาติ” ซึ่งหมายความว่าไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงมีความแตกต่างจากผู้ชายได้นำไปสู่สถานะของผู้หญิงที่ด้อยกว่าผู้ชาย เช่น ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ไม่มีเหตุผลชอบใช้อารมณ์ นำไปสู่การที่สังคมไม่ยอมรับผู้หญิงให้เป็นผู้นำเพราะมีคุณสมบัติทางเพศที่ไม่เหมาะสม

ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงที่ไม่เก่งทางคณิตศาสตร์ไม่มีความคิดเป็นวิทยาศาสตร์ ทำให้ผู้หญิงไม่ได้รับการสนับสนุนให้เป็นนักวิทยาศาสตร์ ทำให้ผู้หญิงไม่ได้รับการสนับสนุนให้เป็นนักวิทยาศาสตร์ วิศวกร ซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้ดีและมีเกียรติในสังคม ในโรงงานอุตสาหกรรมผู้หญิงจะเป็นได้เพียงกรรมกรไร้ฝีมือ ไม่สามารถเป็นช่างเครื่องยนต์ได้เพราะผู้หญิงถูกมองว่าไม่มีความสามารถทางเพศในการดูแลผู้อื่นเช่น เด็ก คนแก่ ทำให้ผู้หญิงต้องเป็นผู้รับภาระหลักในการดูแลลูกและคนในครอบครัว แม้ว่าผู้หญิงจะทำงานนอกบ้านด้วยก็ก็ตาม

ในทางธรรมชาติเพศเมีย ย่อมคู่กับการอุ้มท้อง เพราะสรีระของเพศเมียประกอบด้วย รังไข่ และ มดลูก อันเป็นอวัยวะสำคัญในการสืบพันธุ์

การคาดหวังให้เพศเมียเป็นผู้สืบพันธุ์ย่อมเป็นเรื่องธรรมชาติแต่ในฐานะส่วนประกอบของสังคมการที่เพศเมีย หรือผู้หญิงมีลูกสถานะทางสังคมที่กลายเป็นภาระหนักอึ้งบนบ่าไหล่ นั่นคือความเป็นแม่ ซึ่งต้องดำเนินคู่ไปกับความเป็นเมีย และเมื่อสตรีตั้งครรภ์ เธอก็ถูกคาดหวังว่า ต้องเป็นแม่ที่ดี เลี้ยงลูกด้วยความรัก ใครแอบเอาลูกไปทิ้งที่สถานีนขนส่ง รับรองว่า เสียค่าคงมีมากกว่าค่าเห็นใจ มันไม่เป็นธรรมกับผู้หญิงเอาเสียเลย เพราะพวกเขาไม่มีสิทธิ์กำหนดชีวิตของตัวเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อนาคตของเธอ มดลูก ท้อง รั้งไข่ ล้วนเป็นของเธอ แต่ทว่ากลับตกอยู่ใต้การควบคุมของสังคม กฎเกณฑ์ของสังคม สร้างภาระให้เพศหญิง และแทนที่จะสร้างกรอบกำหนดให้เพศชายรู้จักรับผิดชอบ และเห็นใจเพศหญิง กลับกลายเป็นยิ่งสร้างบรรทัดฐานที่กลายเป็นว่า ผู้ชายทำอะไรก็ได้ ไม่ผิด ลูกชายเจ้าชู้ ก็เป็นเรื่องปกติ หรือสามีชอบภรรยาเอาใจ ภรรยาที่ต้องเอาใจยอมทำตัวเหมือนโสเภณีให้สามีเล่น

สังคมไทย ตั้งความคาดหวังให้ผู้หญิงมากเหลือเกิน จนกลายเป็นกรอบบีบคั้น ซัดเส้นทางเดินของผู้หญิง ไม่ว่าจะผู้หญิงจะทำอะไร ดูเหมือนว่าผิดไปเสียหมด เมื่อเธอมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เธอได้รับคำชื่นชมว่า " ใจแตก " ในขณะที่ฝ่ายชายอาจถูกค่าเพียงแค่ว่า " เสเพล " ไข่แล้วทิ้ง-ผู้ชายก็เป็นแบบนี้

แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าพลังงานของเพศแม่เป็นพลังที่วิเศษ และพิเศษที่จะสามารถขับเคลื่อนให้ก่อเกิดเป็นความหมายที่น่าชมเชย ชื่นชม ได้อย่างลึกซึ้ง มากกว่าการเข้าใจว่าเพศหญิงเป็นเพียงเพศที่ต้องทำหน้าที่ตามหลักของธรรมชาติเพียงแค่นั้น

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้ตระหนักถึงความเป็นเพศหญิงที่เป็นเพศแม่ ซึ่งมีภาระอันยิ่งใหญ่คือการให้กำเนิด
2. ให้ความสำคัญของบทบาทความเป็นผู้หญิงทั้งในทางตรงและทางอ้อม
3. เพื่อให้พื้นที่สาธารณะได้รับรู้ถึงคำว่า (ซูเปอร์วูแมน) Superwoman ที่สามารถเข้าไปมีบทบาทร่วมใน พื้นที่จริง
4. เพื่อเป็นการให้เกียรติสตรีซึ่งถือว่าเป็นการตอบแทนสตรีที่สามารถแบกภาระที่สังคมให้มาแต่กำเนิด
5. เพศสตรีเป็นเพศที่มีรายละเอียดทั้งด้านร่างกายและจิตใจรวมทั้งการดำรงชีวิตมากกว่าเพศชาย ดังนั้นการให้ความใส่ใจต่อความหมายทางเพศ การถอดสัญลักษณ์ของเพศหญิงจึงเป็นเรื่องที่มวลมนุษย์ควรกระทำ
6. เพื่อให้สังคมรู้ว่า สตรีในทุกเพศวัยมีความต้องการอะไรบ้าง

ขอบเขตของโครงการ

เนื้อหางานศิลปะของข้าพเจ้าพูดถึง เรื่องสตรีผู้เป็นเพศแม่ เป็นหลัก การให้ความสำคัญในเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งคล้ายกับเป็นการให้ผู้ชมถอดรหัส หาความหมายอันลึกซึ้งอันจะเป็นคำตอบที่สำคัญ ของ ความเป็นสตรีเพศ ซึ่งข้าพเจ้าแสดงออกผ่านงานศิลปะด้วยการบอกเล่าผ่านวัย 22 ปี ซึ่งจะพูดถึงสตรีด้วยกันในวัยที่พร้อมจะก้าวไปสู่เพศแม่ในวันข้างหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเลือกใช้สื่อการแสดงผลที่ตอบสนองต่อความคิดของข้าพเจ้า ด้วยการนำเสนอผ่านกระบวนการ วิดีโอจัดวาง ที่ประกอบด้วยวัตถุทางศิลปะและภาพพิมพ์ระบบดิจิทัลปริ้นท์

เทคนิคและวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าสร้างงานจากการหาสัญลักษณ์ที่จะบ่งบอกถึงความเป็นเพศหญิงด้วยการรับรู้และเข้าใจได้ง่ายด้วยรูปทรง ของอวัยวะที่เพศหญิงนั้นมี แต่ผู้ชายไม่มี และเป็นอวัยวะที่มีความหมายด้วยการให้กำเนิด ดังนั้นผลงานชิ้นต่างๆ จากข้าพเจ้าจึงเป็นลักษณะจำลองรูปแบบจากสิ่งที่มีอยู่จริง ทั้งการแสดงผลผ่านทางรูปทรงและเนื้อหาบนลายผ้าด้วยกระบวนการพิมพ์ ระบบดิจิทัลปริ้นท์ (Digital Print) บนผ้ารวม ไปถึงภาพเคลื่อนไหวที่จะบอกเล่าความต้องการที่เป็นจริงของผู้หญิง

นอกจากการนำเสนอสัญลักษณ์ของผลงานผ่านทางวัตถุแล้วยังมีในส่วนของการบินที่ วิดีโอพูดคุยกับบุคคลทั่วไปที่เป็นเพศหญิง ซึ่งผลงานที่ออกมาแล้วเป็นงานที่มีปฏิสัมพันธ์กับ คนดูทั้งตัวงานสามมิติและภาพเคลื่อนไหว

จำนวนผลงาน

ในผลงานชุดนี้ประกอบด้วย งานสามมิติ 3 ชิ้น ร่วมกับวิดีโอจัดวาง

บทที่ 2

ที่มาและแนวความคิดสร้างสรรค์

หากว่าเราไม่ให้คุณค่ากับ “ด้านที่เป็นหญิง” ของความเป็นมนุษย์ของพวกเรา เกี่ยวกับโลกของเรา เกี่ยวกับความเป็นจริงของเรา ถ้าเราไม่ให้คุณค่ากับเรื่องของความรู้สึก การบ่มเพาะ การเปิดรับ, ความร่วมมือ การหยั่งรู้ อะไร ที่เราพลาดไปจากความเข้าใจอันนี้? บทบาททางเพศของผู้หญิงอาจจะเริ่มได้ตั้งแต่แรกเกิดมีหลักฐานแสดงให้เห็นถึงความคาดหวังที่แตกต่างระหว่างเพศอยู่บ้างเช่น เด็กทารกที่เกิดเป็นชายจะมีการจัดวางสมุดดินสอด่ไว้ในเปลด้วย ในขณะที่ถ้าเป็นทารกหญิงจะวางเข็มและด้ายไว้ในบางบ้านที่กกล่าวไว้ กระดิ่งของทารกชายจะมีการเอาของมีคมใส่ไว้ ส่วนทารกหญิงยังคงใส่เข็มกับด้ายเหมือนกัน(พระยาอนุমানราชชน อ่างใน ศิริรัตน์ อ่างแล้ว) การกระทำเช่นนี้เป็นการสร้างการเรียนรู้ถึงหน้าที่ที่ต่างกันที่สังคมคาดหวัง สังคมยังคาดหวังให้ผู้หญิงเรียบร้อย อ่อนหวาน แม้สังคมไทยให้คุณค่ากับความสุภาพ เรียบร้อยในคนทั่วไปไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายแต่สำหรับผู้หญิงไม่ใช่เพียงแค่ความคาดหวังแต่เป็นสิ่งที่ต้องเป็นและปฏิบัติไปตามสภาพของสังคมที่ได้ยื่นมอบภาระทางเพศไว้โดยเรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าเกิดมาในครอบครัวที่ต้องทำงานอย่างหนักและครอบครัวไม่สามารถให้เวลาเลี้ยงดูข้าพเจ้าได้เต็มที่ครอบครัวของข้าพเจ้าจึงได้หาคนเลี้ยงดูซึ่งข้าพเจ้าเรียกเค้าว่า “แม่” ข้าพเจ้าจึงโตมากับการมีแม่ถึงสองคนและยังอยู่กับข้าพเจ้าถึงจนทุกวันนี้ ความคุ้นชินกับเพศแม่ด้วยกันทำให้รู้สึกและรู้ซึ่งได้ง่ายต่อความเข้าใจสถานะ โดยอัตโนมัติ ผู้หญิงมิได้เป็นแค่ผู้ดูแลแต่ยังเป็นเพศที่ต้องการความเข้าใจและการดูแลรวมทั้งการเชิดชูตอบแทนบ้างเช่นกัน ข้าพเจ้าเติบโตมาด้วยครอบครัวที่เห็นพลังความเป็นเพศแม่อย่างเด่นชัด ข้าพเจ้าจึงรับรู้และเข้าใจแต่ด้วยวัยและอายุของข้าพเจ้า ซึ่งเป็นเพียงการมองดูเท่านั้นข้าพเจ้ายังไม่ได้มีประสบการณ์โดยตรงได้เป็นอย่างดีแต่ด้วยภาระทางเพศที่สังคมค่อยๆ มอบให้ ไม่ว่าจะเป็น ของเล่นในวัยเด็ก ซึ่งจะถูกกำหนดมาอย่างละเอียด ละไมด้วยการที่เมื่อเพศหญิงต้องทำหน้าที่ดูแลครอบครัวที่มีภาระหลากหลายอย่างของเล่นก็จะเป็พวกเครื่องครัว ตุ๊กตา ของเล่นพยาบาล ส่วนเด็กผู้ชายก็จะเป็นมีด ดาบ ตุ๊กตาทหาร เกมสัประเทืองปัญญา ซึ่งล้วนแต่เป็นการบอกให้รู้ว่า เพศชายเป็นเพศที่ต้องเข้มแข็ง เอาชนะ มีความเป็นผู้นำ และต้องการ การยกย่อง สิ่งเหล่านี้ล้วนชี้ให้เห็นถึงความคิดที่มาในรูปแบบของ ของเล่น เพื่อปลูกฝังความเป็นเพศ เมื่อเติบโตขึ้นมาใช้ชีวิตในสังคมและสิ่งที่จะสะท้อนแนวความคิดผ่านวัยที่เรียนรู้ของข้าพเจ้าซึ่งยังขาดประสบการณ์จริงได้ก็คือ การแสดงออกทางศิลปะ โดยผ่านสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่เข้าใจโดยทั่วกันตามสากล การแสดงออก ด้วยการสวมบทบาท ของความเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซูเปอร์วีแมน (Superwoman) ในพื้นที่สาธารณะเพื่อสำรวจความต้องการ ความคิดเห็น ต่อเพศหญิงด้วยกัน ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าการมีส่วนร่วมในพื้นที่จริงจะทำให้เห็นคำตอบที่แท้จริง และก่อให้เกิดความคิดต่อผู้ที่ได้รับชม ในการทำความเข้าใจและการให้เกียรติต่อเพศหญิง เพิ่มมากขึ้น

ที่มาของแหล่งข้อมูล

สัญลักษณ์สันติภาพ Peace Symbol

Peace Symbol หรือสัญลักษณ์สันติภาพ เป็นหนึ่งในโลโก้ที่มีคนรู้จักมากที่สุดในโลก สัญลักษณ์ สันติภาพกำเนิด ขึ้นในปี ค.ศ.1958 หรือ พ.ศ. 2501 ว่ากันว่าถูกออกแบบขึ้นตามคำขอของเบอร์ตันด์ รัสเซล ปัญญาชนคนสำคัญ แห่งศตวรรษที่ 20 ในขณะที่เป็นผู้นำกลุ่ม CND ครั้งแรกสุด ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม Direct Action Committee Against Nuclear War ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มที่ก่อตั้ง CND และปรากฏครั้งแรกในการประชุมประท้วงบริษัท Aldermaston (สถาบันวิจัยเพื่อ การพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์) ปัจจุบัน หลักฐานเกี่ยวกับสัญลักษณ์นี้รวมทั้งรูปสเก็ตช์แรกๆถูกเก็บไว้ที่ The School of Peace Studies ของมหาวิทยาลัยแบรดฟอร์ด จุดเด่นของสัญลักษณ์นี้คือแม้จะมีหน้าที่มาที่ไปชัดเจนแต่กลับมีความหมายที่คลุมเครือและคำอธิบายที่หลากหลายไม่เหมือนกัน คำอธิบายหนึ่งคือมองว่าเส้นในวงกลมเกิดจากเอามุมแหลมและเส้นตรงมาซ้อนกัน เส้น 2 เส้นนี้มาจากอักษร N และ D (หมายถึง Nuclear Disarmament) ในระบบสัญลักษณ์ของทหารเรือ N คือ สองเส้นล่างที่ประกอบเป็นมุม แหลม มาจากท่าของคนถือธงสองผืนซึ่งจะกางแขนเฉียงลงเป็นมุม 45 องศา ส่วน D คือเส้นตั้ง มาจากท่าของคนถือธงซึ่งจะชูผืนหนึ่งขึ้นข้างบนและปักอีกผืนหนึ่งลงข้างล่างวงกลมที่ล้อมรอบเป็นเส้นหนา เส้นตรงมีสองแบบ แบบหนึ่งเท่ากันหมด และอีกแบบหนึ่งบานออก ผู้ออกแบบคือ เจอรัลด์ ฮอลทอม ดีไซเนอร์ผู้จบการศึกษาจาก Royal College of Arts ในลอนดอน และเป็นผู้ที่ต่อต้านสงครามมาตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง จึงนับว่าเป็นเรื่องแปลกที่นำเอาภาษาของทหารมาพูดถึงสันติภาพ อย่างไรก็ตาม มีคำอธิบายว่าการเอาอักษร D วางไว้บน N นั้น เท่ากับเป็นการ “กลับคำ” ภาษาทหารและบอกถึงความไม่นิยมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทหาร ในขณะที่เดียวกันผู้ออกแบบได้เคยเขียนจดหมายซึ่งให้คำอธิบายอีกแบบหนึ่ง นั่นคือเกิดจากการเอา รูปคนที่กำลังชู แขนมากลับหัว รูปนี้อิงกับจิตรกรรมของ โภยา ซึ่งเป็นรูปชวาวาขึ้นชูแขน ประจันหน้ากับทหารถือปืน ครบมือ สอดทอม ลดทอนรูปจนเหลือแต่เส้นไม่กี่เส้น และบอกไว้ว่า รูปนี้สะท้อนสำนักกบฏของเหล่าผู้ร่วมประท้วงและตัวเขาเอง อย่างไรก็ตาม บางคนยังเชื่อว่ามันมีเนื้อหาเชิงศาสนา เช่น รูคอล์ฟ คอช นักออกแบบระดับปรมาจารย์ ของยุโรป เคยวิเคราะห์ไว้ในหนังสือ The Book of Sign ว่าน่าจะมีรากเหง้ามาจากการเอาเครื่องหมาย ของ The death of man และ The unborn child มาผสมกัน นอกจากนี้เป็นสัญลักษณ์ของ CND แล้วสัญลักษณ์สันติภาพยังถูกคิดแปลงเป็นเครื่องหมายของกลุ่มอื่นๆ ในเครือข่ายเดียวกันเช่น ใส่กางเขนเข้าไปทำให้กลายเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มผู้หญิงใส่ดอกไม้เข้าไปทำให้กลายเป็นเครื่องหมายของ CND Cymru และ Scottish CND ในบางครั้งมีการใส่ขาเข้าไปทำให้กลายเป็นเครื่องหมายของ โครงการเดินมาราธอนเพื่อสันติภาพ ฯลฯ

อักษร N และ D ในระบบสัญญาณธงของทหารเรือ (semaphore)

สัญลักษณ์สันติภาพกลายเป็นที่รู้จักในสหรัฐ เมื่อ บายอาร์ต รัสติน สหายของ มาร์ติน ลูเทอร์ คิง จูเนียร์ และผู้นำคนหนึ่งของขบวนการต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน (Civil Right Movement) เอาไปใช้ในการเดินขบวนในช่วงทศวรรษ 1960 นับแต่นั้นมาก็เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ที่สำคัญไม่ได้หมายถึงการต่อต้านอาวุธนิวเคลียร์ในอังกฤษ แต่ขยายออกไปถึงการเรียกร้องสันติภาพและการต่อสู้ด้วยแนวทางอหิงสาในขอบเขตทั่วโลก ในทศวรรษ 1970 ฝ่ายขวาและพวกเคร่งศาสนาในสหรัฐมองว่าเป็นเครื่องหมายของพวกมารศาสนาและคอมมิวนิสต์จึงพากันต่อต้าน และในช่วงที่มีการต่อต้านสงครามเวียดนามถูกทหารอเมริกันเรียกล้อเลียนว่า “รอยตีนไก่อเมริกัน” (The footprint of the great American chicken) ในแอฟริกาใต้ สัญลักษณ์นี้ถูกแบนในช่วงที่ประเทศถูกปกครองโดยรัฐบาลเหยียดผิว (Apartheid) นอกจากจะไม่ถูกจำกัดความหมายว่าเป็นการต่อต้านนิวเคลียร์แล้วสัญลักษณ์นี้มีลักษณะเด่นตรงที่ไม่มีลิขสิทธิ์ซึ่งความหมายว่าใครๆก็เอาไปใช้ได้ และอาจจะเห็นเหตุนี้เองที่ทำให้มันเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากในวงการโฆษณาและแฟชั่นและตามกำแพงของ CND การเอาสัญลักษณ์สันติภาพไปใช้เพื่อผลกำไรและใช้เพื่อผลกำไรและใช้อย่างไม่เคารพนั้น ไม่เป็นที่พึงปรารถนาแต่องค์กรนี้ก็ยังไม่ต้องการจำกัดสิทธิ์ในการใช้ในรายที่ทำเพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ทางการค้า CND จะใช้วิธีที่ขอความร่วมมือเช่นขอให้ผู้ที่เอาไปใช้บริจาคเงินบางส่วนแก่องค์กร

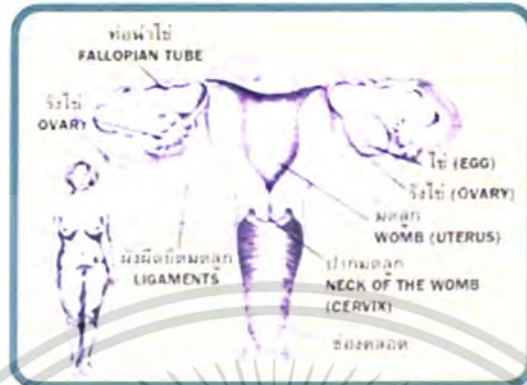
รูปแหล่งที่มาของสัญลักษณ์สันติภาพ

'Symbol of Death' รูปจากคริสต์ศตวรรษที่ 5
นักบุญปีเตอร์ ถูกตรึงกางเขนหัวคว่ำ ลง

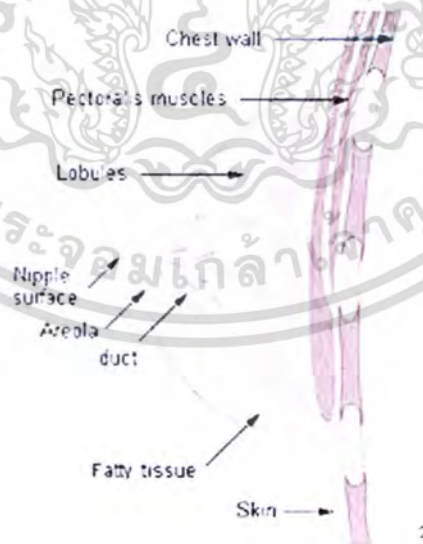
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแหล่งที่มาของสัญลักษณ์ความเป็นเพศหญิง

มดลูก (Uterus)

มดลูกเป็นอวัยวะสำคัญที่มักไม่ค่อยกล่าวถึงถึงนั้น มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของผู้หญิงที่เป็นเจ้าของและสำคัญต่อการสร้างประชากรโลก คงไม่มีใครปฏิเสธว่าเคยอาศัยอยู่ในมดลูกก่อนลืมตาดูโลก

เต้านม (Breast)

¹ <http://advisor.anamai.moph.go.th/healthteen/parents/ovary01.jpg>

² http://www.health-alliance.com/cancer/images/chg_breast4.jpg

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เต้านม (Breast) คืออวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายผู้หญิงอยู่บริเวณหน้าอกทั้งสองข้าง เต้านมของเด็กหญิงจะแบนราบ และจะพัฒนาขยายขึ้นในช่วงที่ผู้หญิงเริ่มเป็นวัยรุ่นเต้านมใช้สำหรับป้อนนมเด็ก โดยเมื่อผู้หญิงมีลูกเต้านมจะผลิตน้ำนม การแสดงเต้านมในที่สาธารณะจะถูกห้ามตามกฎหมายในขณะที่บางสถานที่จะสามารถแสดงได้ ทั้งสองอวัยวะนี้คือสิ่งที่ผู้ชายไม่มี และเป็นอวัยวะที่ทำงานหนักทั้งในแง่แรงงานและความรู้สึก บุรุษเพศมักมองผู้หญิงรวมไปถึงอวัยวะทั้งสองนี้ว่าเป็นสิ่งบำรุงบำเรอ เหตุนี้เองข้าพเจ้าจึงนำมาขายและนำมาแสดงออกผ่านผลงานต่าง ๆ เพื่อต้องการให้ตระหนักถึงภาระที่ผู้หญิงอย่างเราต้องอุ้มไว้

อิทธิพลที่ได้รับหรืองานศิลปะที่เกี่ยวข้อง

ข้าพเจ้าในวัยเด็กและแม่ซึ่งทำอาชีพค้าขายบนรถไฟ

อิทธิพลที่ได้รับจากแรงบันดาลใจส่วนตัว

แม่ เป็น บุคคลสำคัญและเป็นคนแรกที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับข้าพเจ้า ด้วยความที่ข้าพเจ้าไม่ได้เติบโตมาด้วยการเลี้ยงดูอย่างเต็มกำลังของมารดาข้าพเจ้าในเวลาที่มีโอกาสได้ไปพบกับแม่ข้าพเจ้าจะมีความสุขและเฝ้ามองอิริยาบถของแม่ข้าพเจ้ามาตลอดตั้งแต่เด็กจนโต และพบว่า แม่ลำบากมาก และเป็นผู้หญิงที่แข็งแรง ที่สามารถทำงานหนักเทียบเท่ากับผู้ชาย ซึ่งบางทีแล้วแม่จะทะมัดทะแมงกว่าด้วยซ้ำไปเช่นนี้เอง งานของข้าพเจ้าจึงกลายก่อดังผู้เป็นเพศแม่ และความเป็น ซูเปอร์วีแมน(Superwoman) ผ่านบริบทต่าง ๆ ของศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วยระบบของสังคมและวัฒนธรรม ล้วนบอกเล่าความเป็นเพศด้วยการปลุกฝังความเป็นหญิงและชายผ่านมาในรูปแบบสิ่งของต่าง ๆ ตั้งแต่เรายังเป็นเด็กเช่น แรกเกิด เด็กหญิงควรจะใช้ข้าวของที่เป็นสีชมพู และเด็กผู้ชายควรเป็นสีฟ้า นี่เป็นสิ่งแรก ด้วยการนิยามสีจะจงกำหนดลักษณะทางเพศได้ ชัดเจนดังนั้นจึงไม่แปลก ถ้าวัสดุและตัวงานของข้าพเจ้าเป็นสีชมพู เพราะข้าพเจ้าได้ทำตามกฎเกณฑ์ที่สังคมได้มอบให้และสังคมก็ยัง ไม่ลืมที่จะมอบความสุขด้วยการผลิตของเล่นมาเพื่อเด็กผู้หญิงและชาย และก็ไม่ลืม ที่จะมอบหน้าที่และความหมายต่อเด็กๆ ในอนาคตอีกด้วย ของเล่นที่ว่าก็คือ ข้าพเจ้าจะได้เล่นของเล่นที่เป็นลักษณะเชิงคุณก็คือ เครื่องครัว ตุ๊กตาเด็กเล็ก เครื่องสำอางค์ นี่เป็นของเล่นที่มีนัยยะบอกว่าข้าพเจ้า ต้อง สวย และต้องเป็นแม่ศรีเรือนดูแลคนอื่นในครอบครัวได้ ในขณะที่ เด็กผู้ชายกำลังใช้ระบบสมองต่อตรงกับเครื่องมือไม้ ในเชิงช่าง เกมสัผู้รบ เครื่องแบบทหารนี่ก็เป็นสัญญาณ ว่าเด็กชายคือผู้นำ และสามารถสร้างบ้านเมืองและสังคมได้ นี่คือการต้นเหตุของการแบ่งอำนาจทางเพศ ข้าพเจ้าจึงทำงานในเชิงเชิดชู และขอร้องเสริมภาพ ให้แก่สตรีบ้าง ทั้งแก่สังคม และ เพศชาย

ตุ๊กตาสีชมพูแสดงการอ่อนหวานให้ดูแ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของเล่นเด็กผู้ชายเน้นการสร้างสังคมและเป็นผู้นำ

อิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปะ

ศิลปิน โจเซฟ บอยซ์ (Joseph Beuys)

โจเซฟ บอยซ์ (Joseph Beuys)

โจเซฟ บอยซ์ ศิลปินชาวเยอรมันผู้ที่มีประวัติชีวิตที่น่าสนใจก่อนที่เขาจะกลายมาเป็นศิลปินชื่อดัง เขาเคยเข้าอยู่ในกองทัพนาซีในช่วงปี 1940 เขาถูกฝึกให้ประจำกองสื่อสารการบินและอยู่แนวหน้าในการรบ ระหว่างช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เขาประจำอยู่กับเครื่องบินลูฟท์วาฟเฟอ Luftwaffe ซึ่งเป็นหน่วยบินของฮิตเลอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในปี 1943 เครื่องบินที่เขาประจำการอยู่นั้นเกิดอุบัติเหตุถูกยิงตก ท่ามกลางพายุหิมะ ในเขตสหภาพโซเวียต แนวรบระหว่างเยอรมันกับรัสเซีย นับเป็นโชคที่เขายังไม่ถึงแก่ชีวิต บอยซ์ ได้รับความช่วยเหลือของชนเผ่าเร่ร่อน คาคาร์ ด้วยการให้ไขมันสัตว์พอกตัวเขาเอาไว้พร้อมกับห่อร่างของเขาด้วยผ้าขนสัตว์อีกหลายชั้น เพื่อให้ร่างกายของเขาอบอุ่นท่ามกลางความหนาวเหน็บของหิมะ ซึ่งนั่นทำให้เขารอดชีวิตกลับมายังบ้านเกิดของตัวเองได้

เขาเคยกล่าวไว้ว่า ถ้าไม่มีคาคาร์ เขาอาจจะไม่มีชีวิตอยู่ได้ถึงวันนี้ และเขาก็ได้มิตรภาพที่ดีจากเผ่าคาคาร์นี้.. แน่นนอนความประทับใจในการช่วยชีวิตของเผ่าคาคาร์ ผนวกเข้ากับนาที่ชีวิตที่หากใครเผชิญ ก็ยากจะลืมเลือน ได้เข้ามาผสานแทรกอยู่ในงานศิลปะของโจเซฟ บอยซ์ อย่างไม่ต้องสงสัย

หัวใจหลักของการสร้างสรรค์งานศิลปะยุคแรกของบอยซ์ เต็มไปด้วยรายละเอียดในเรื่องการช่วยชีวิต เรื่องราวของการเกิดใหม่ และวัสดุที่ได้นำมาใช้ในการทำงานศิลปะของเขาก็คือ ไขมันสัตว์และผ้าห่มขนสัตว์ ที่กลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญในการนำเสนองานศิลปะของเขา หลังจากรอดชีวิตจากอุบัติเหตุเครื่องบินตกในครั้งนั้น บอยซ์ก็เดินทางกลับบ้านเกิดเมืองนอนของตัวเอง ในปี 1946 เขาได้พบกับประติมากรนาม เวอร์เทอร์ พรุกส์ และจิตรกรนาม ฮานส์ ลามอร์ส ผู้ที่สนับสนุนให้เขาได้ก้าวเข้ามาเป็นศิลปิน

บอยซ์เข้ามามีงานศิลปะและเริ่มต้นชวนช่วยหาความรู้จากแหล่งต่างๆมากมาย ไม่ว่าจะเป็นศาสตร์ทางด้านไหนก็ตาม ต่างก็อยู่ในความกระหายใคร่รู้ของเขาทั้งสิ้น เขาสำเร็จการศึกษาศิลปะในปี 1952 และนับแต่นั้นมา เขาก็เริ่มต้นผลิตงานศิลปะอย่างสม่ำเสมอ ผลงานของบอยซ์ส่วนใหญ่มักจะออกไปในท่วงทำนองเสียดเย้ยสังคม ไม่ว่าจะเป็นงานอธิบายศิลปะต่อกระดาษที่ตายไปแล้ว ที่แน่นอน แม้มันมีชีวิตอยู่มันก็ไม่อาจเข้าใจภาษามนุษย์ได้ หน้าซ้ำ บอยซ์ยังประกาศว่ากระดาษยังพอจะซาบซึ่งต่อศิลปะมากกว่าคนธรรมดาเสียอีก... ในช่วงระหว่างทศวรรษ1960 บอยซ์มีโอกาสดำเนินงานและปะทะสังสรรค์กับศิลปินที่ต่อมามีชื่อเสียงด้านต่างๆ อีกหลายคน เช่น นัม จุง ไค้ และศิลปินกลุ่มก๊าวหน้ำอย่าง Fluxus และนักเขียนนามระบืออย่างเจมส์ จอยซ์ เป็นต้น

ผลงานอีกชิ้นหนึ่งของโจเซฟ บอยซ์ที่กล่าวขานต่อมาเรื่อยๆ คือชุดที่เขาตอบรับคำเชิญไปแสดงงานที่นิวยอร์ก สหรัฐอเมริกาในปี 1974 ด้วยผลงานชุด I like America and America Like me ด้วยการเริ่มต้นการทำงานศิลปะของเขานับตั้งแต่ก๊าวแรกของการเหยียบแผ่นดิน เขามาถึงนิวยอร์ก ด้วยการห่อตัวด้วยผ้าขนสัตว์ จากนั้นให้รถพยาบาลมารับเขาจากสนามบิน เพื่อไปยังแกลเลอรี ซึ่งเป็นพื้นที่ล้อมรอบด้วยตาข่าย ที่ภายในนั้นมีหมาป่าอยู่ 1 ตัว บอยซ์ใช้มันเป็นสัญลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของคนอเมริกันพื้นเมืองที่ชอกช้ำจากการถูกยึดครองแผ่นดิน เขาใช้เวลาในการทำงานศิลปะชุดนี้ถึง 7 วัน อยู่กับหมาป่าในพื้นที่ที่เขาเป็นผู้กำหนด และหุ้มตัวเองไว้ด้วยผ้าขนสัตว์และมีไม้เท้าค้ำมือ บอยซ์อุปมาว่าไม้เท้าค้ำมือนี้เหมือนสัญลักษณ์ของหมอผีชาวคาตาโร ที่เข้ามาเหยียดหยามเผ่าพื้นเมืองของอเมริกาที่มีสัญลักษณ์เป็นหมาป่า ในครั้งนั้น บอยซ์แต่งงานมีครอบครัวในปี 1959 กับ วุนบาร์ค เขาทั้งคู่มีลูกด้วยกัน 2 คนและ โจเซฟ บอยซ์ ก็ยังคงเป็นศิลปินที่ทุ่มเททั้งหมดของชีวิตให้กับการทำงานศิลปะกระทั่งถึงช่วงปีสุดท้ายของชีวิต เขาก็ยังคงสนุกกับการทำงานศิลปะ เขาเสียชีวิตในปี 1986 ที่ Düsseldorf แต่ผลงานของเขาก็ยังคงมีเต็ม ไปด้วยพลังและเป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินรุ่นหลังๆ มากกระทั่งปัจจุบัน.

Joseph Beuys *I Like America and America Likes Me* 1974

โจเซฟ บอยซ์ (Joseph Beuys) เป็นศิลปินที่ทำงานศิลปะหลากหลายสื่อการแสดงออก และเขายังใช้ศิลปะพัฒนาชุมชน เช่น งานกวาดถนน เขาทำที่เบอร์ลินตะวันตก เป็นเรื่องใหญ่เขากวาดถนน เป็นถนน Karl Marx ซึ่งชาวเยอรมันผู้ริเริ่มแนวคิดคอมมิวนิสต์จริงๆ แนวคิดประเด็นที่ Beuys เขาคิดมาให้ทุกคนอยู่เท่า ๆ กัน ในสังคมช่วงนั้นเขามองว่า ระบบจริง ๆ สังคมต้องการ Socialism หรือคอมมิวนิสต์

กระบวนการของเขาคือการกวาด คือ ในขณะที่เขากวาดก็จะมีคนเข้ามาถาม เขาก็อธิบายสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเขาตลอดแล้วนี่ คืองานจริง ๆ ที่เขาต้องการสื่อ

³ Joseph Beuys .1974.I Like America and America Likes Me { online } .(Available :<http://www.hawaii.edu/lruby/art302/ILIKEAM.GIF> Retrievecd march 6,2008.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Beuys นำสนใจตรงวิธีคิด ที่ได้รับอิทธิพลจาก Steiner ซึ่งเป็นนักปรัชญา ซึ่งสิ่งที่น่าสนใจก็คือ Beuys เค้าเริ่ม ประเด็น Social Sculpture ซึ่งตรงนี้ขยายขอบเขต ของศิลปะมันก้าวข้ามข้อจำกัดคือ Beuys พูดว่าทุกคนคือศิลปิน ในทัศนะคติของ Beuys ทุกคน ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด และมีประโยชน์

ต่อสังคม สองคำที่เค้าใช้ใน Social Sculpture คือ Social Art และ Social Warm Sculpture Warm ความอบอุ่นเป็นสัญลักษณ์ ต้องทำอะไรเพื่อทุกคนในสังคมให้มีประโยชน์ Beuys มองว่ามาจากการสร้างสรรค์เป็นวิทยาศาสตร์ของเสรีภาพทุกคนใช้ชีวิตส่วนตัวและเน้นประเด็น Creativity เป็นกุญแจเปิดโลกเสรีภาพข้าพเจ้าสนใจวิธีคิดของ Beuys ว่าศิลปะไม่ควรแยกออกจากสังคม ข้าพเจ้าจึงใช้แนวคิดนี้ในงานที่เป็น Performance การได้มีส่วนร่วมกับสังคมอย่างกลมกลืนไปด้วยศิลปะเป็นสิ่งที่น่าสนใจและเราจะได้รับฟังความเห็นจากสังคมเฉพาะโดยตรง ซึ่งข้าพเจ้าก็จะได้รับฟังความเห็นจากเทศหึงที่อยู่จริง ๆ เป็นตัวประเด็นในการสร้างงานชิ้นต่อไปเรื่อยๆอย่างมีความเป็นจริงของระบบสังคมโดยแน่ชัด

⁴ <http://www.thelandfoundation.org/20how.htm>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปิน เจนไนน์ แอนโทนี (JANNINE ANTONI)

JANNINE ANTONI

เจนไนน์ แอนโทนี (JANNINE ANTONI) ศิลปินสตรีเกิดที่เมือง Freeport Bahamams ในปี 1964 เป็นศิลปินสตรีที่มีผลงานและความคิดยิ่งใหญ่ ดุดันและเข้มข้นแข็งแรง และมีผลงานที่นำเสนอเรื่องราวต่อเนื่องด้วยสื่อศิลปะหลายแขนง ผลงานของเธอได้แสดงออกอิริยาบถทางเพศ ออกมาอย่างมีเสน่ห์ทั้งทางความคิดและความเป็นสตรีนิยมอย่างนุ่มนวลด้วยวิธีการจากสัญชาติญาณทางเพศอย่างลุ่มลึก

เจนไนน์ แอนโทนี (JANNINE ANTONI) เกิดในครอบครัวคาทอลิกที่เคร่งครัด และตั้งรกรากอยู่ที่เมือง FREEPORT, BAHAMAS มาร่วม 40 ปี เธอเป็นลูกสาวสุดที่รักของพ่อแม่ ตอนอายุสิบเอ็ดขวบเธอถูกแม่ส่งไปเรียนบัลเลต์เพราะแม่ต้องการให้เธอโตขึ้นดูดี มีความสง่างามสมเป็น “สุภาพสตรี” มันเป็นมากกว่าเรื่องของเด็กสาวตัวเล็ก ๆ ที่เล่นไปตามประสา แต่มันมีความสำคัญในด้านการหล่อหลอมตัวตนของฉันทันทีความผูกพันใกล้ชิดพ่อแม่ผู้ให้การสนับสนุนทุก ๆ ด้านทำให้แอนโทนีถ่ายทอด “แบบอย่าง” (ROLE MODEL) ในชีวิตของเธอออกมาเป็นภาพชุดใหญ่ “MOM AND DAD , 1994” ด้วยการใช้วิกผม และแต่งหน้าให้ทั้งคู่ดูคล้ายกัน อันเกิดขึ้นมาจากความคิดที่ว่าเมื่อคนสองคนใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกันมากกว่า 40 ปี พวกเขาจะเริ่มดูเหมือนกันเข้าไปทุกทีนอกจากความรู้สึกคล้ายคลึงกันเช่นนี้แล้วเธอก็ยังได้ทำในสิ่งที่ขัดแย้งกันสุดขีด ในงานปี ค.ศ.1992 PERFORMANCE ชื่อ “ LOVING CARE” รวมเอา DANCE และ ACTION PAINTING มาเป็นการแสดงที่เธอลงไปคลาน ใช้ผมอันยาวสลวยแทนมือบดกวนสีปาดกวนน้ำสีน้ำตาลเหนียวเหนอะไปทั่วห้อง “การกวนสีเป็นอะไรที่ตรงข้ามกับบัลเลต์” พื้นที่เป็นส่วนรองรับแต่สิ่งที่ปรากฏออกมาเป็นภาพ นั้นช่างแตกต่างห่างไกลเสียเหลือเกิน ประสบการณ์ทางศาสนาและพิธีกรรมของชาวคาทอลิก ช่วยขยายบริบทในการใช้ร่างกาย สร้างสรรค์งานศิลปะของแอนโทนีได้อย่างกว้างขวาง HOLY COMMUNION การร่วมรับขนมปัง และไวน์ พิธีแบบดิส ฯลฯ และการเคยรับรู้เรื่อง MARY MAGDALENE เช็ดพระบาทพระไคร้สที่ด้วยผมของเธอเอง ล้วนนำไปสู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไอเดียแปลก ใหม่ในการสร้างสรรค์ศิลปะ แอนโทนีเคยถ่ายภาพแม่ของเธอในชุดสีขาวบริสุทธิ์ แสดงท่าตามแบบจิตรกรรมแม่พระในยุคก่อนและให้ชื่อว่า MOMME (1995) ปี ค.ศ. 1999 CODDLE เป็นภาพตัวเธอกำลัง ก้มลงโอบกอดขาข้างหนึ่งของตนเอง อารมณ์เปี่ยมล้นด้วยความรัก ความเมตตา ประหนึ่งมารดาปฏิบัติต่อบุตรน้อย “การแสดงมิได้เป็นสิ่งที่ฉันต้องการทำฉันกำลังสร้างงานที่เกี่ยวกับกระบวนการทัศนศิลป์ เกี่ยวกับความหมายของการกระทำ พยายามแสดงถึงความสัมพันธ์ในแง่ความรัก ความเกลียดชังที่มีต่อวัตถุออกมา ฉันจะรู้สึกดีทีเดียวถ้าสามารถนำพาผู้ชมกลับไปสู่วิธีการสร้างมันขึ้นมาโดยพยายามไปให้ถึงด้วยวิธีการต่างๆ หลายวิธี เข้าไปข้างใน และ ต้องสัมผัสโดยกระบวนการต่างๆที่มีอยู่ในชีวิตทุกๆไป กิจกรรมประจำวัน เช่นอาบน้ำ ทานอาหาร ฯลฯ” จึงไม่น่าประหลาดใจเลยที่เพื่อนศิลปินอย่างไบรอน คิม (ผู้ร่วมแสดงใน WHINEY BIENNIAL 1993 เช่นเดียวกับแอนโทนี)ขนานนามเธอว่า “THE 24-HOUR-A-DAY ARTIST” งานของเธอสร้างขึ้นมาจากสิ่งรอบๆตัวเรา ความฝัน ความปรารถนา ไขมัน ความงาม ช็อคโกแลต สบู่

ภาพเธอกำลังนอนอยู่บนเตียงนั้น กลไกในร่างกายเธอ " ทำ " โดยที่เธอเองไม่ได้ลงมือ " ทำ " แอนโทนีแปลงเกลอริให้เป็นที่นอนขณะที่เราหลับอยู่ในนั้น เครื่องจับความเคลื่อนไหวที่ต่อเชื่อมกับตาสองข้างจะทำการบันทึก ความเคลื่อนไหว - กลอกไปมาของนิยน์ตาขณะหลับออกมาเป็นเส้นกราฟส่งผ่านให้เกิดการชักทอเส้นสายขึ้นบนผ้าห่มผืนนั้นตลอดเวลา

งานศิลปะจัดวางอีกชิ้นหนึ่ง LICK AND LATHER ปี ค.ศ. 1993 ประกอบด้วยประติมากรรมที่ถอดพิมพ์มาจากใบหน้าจนถึงช่วงไหล่ของศิลปินเมื่อนำมาวางประจันหน้ากัน ก็จะเห็นถึงความแตกต่างในเรื่องของสีและวัสดุอย่าง ช็อคเจน 7 ชิ้น ทำจากช็อคโกแลต อีก 7 ชิ้นทำจากสบู่ วางบนแท่นวางแบบคลาสสิกสีขาว (ทำจากสบู่) SELF - PORTRAIT ซึ่งทำจากช็อคโกแลตจะถูกนำใหม่โดยการเลียไปทั่วทุกส่วน และสำหรับชิ้นที่เป็นสบู่จะถูกเธอนำเข้าไปดูตัวอาบน้ำทั้งการเลียและถูกทำความสะอาดร่างกายและปฏิบัติอย่างนุ่มนวลเต็มไปด้วยความรัก แต่สิ่งที่น่าสนใจก็คือฉันได้ลบตัวเองผ่านกระบวนการนี้

SADDLE ค.ศ. 2000 แอนโทนีสร้างรูปหล่อไฟเบอร์กลาสของตัวเธอขึ้นมาโดยเริ่มจากการลงไปคลานเข้าบนพื้น หลังจากนั้นเอาหนังวัวที่เพิ่งจะลอกออกมาจากวัวตัวหนึ่งสดๆ ร้อนๆ มาคลุมลงไป 24 ชั่วโมงหนังวัวหดตัวลง 20 เปอร์เซ็นต์ ระหว่างนั้นเธอได้ถอดแบบ เพื่อถ่ายทอดให้เกิดความรู้สึกตอบโต้ของร่างกายได้หนังวัวที่รัดตึง “เมื่อฉันอยู่กับงานชิ้นนี้ ฉันรู้สึกได้ถึงการหายไปทั้งตัวตนของฉันและของวัว มันดูโปร่งแสง (หลังจากที่ยกเอาหุ่นตัวเธอออกไป) ไม่มีอะไรอยู่ภายใต้รูปทรงของหนังวัวที่แนบชิดร่างกาย.....สำหรับฉัน การรับรู้ได้ว่าฉันได้สร้างงานเกี่ยวกับความตายของวัว และความตายของตัวเองเป็นเรื่องซื่อคความรู้สึกไม่น้อย” GNAW เป็น

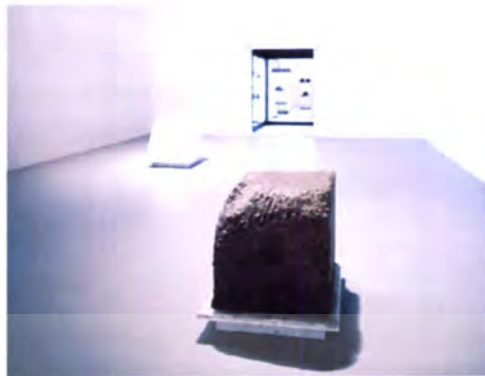
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา หรือทำซ้ำโดยไม่ขออนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานขนาดใหญ่สองชั้นวางไว้ใกล้ๆกันในห้องแสดง ชั้นหนึ่งทำจากสบู่(สีขาว) อีกชั้นหนึ่งทำจากช็อคโกแลต ร่องรอย คล้ายกับ โคนสก็ดออกไปด้วยสีนั้น แท้จริงเกิดจากการกัด และฟันของศิลปิน ชื่อของงานจากพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ที่เป็นสัญญาณของการกินแบบไม่เลือกและขาดระเบียบที่มีมากขึ้นเรื่อยๆในสังคมอันรีบเร่ง “เป็นเสมือนอุปมาอุปไมยสำหรับวัฒนธรรมประเภทหนึ่งที่มีลักษณะบริโภคนิยม และขยายตัวแตกออกไปเร็วขึ้นและเร็วขึ้นทุกที”

นอกจากความมีคมาอะไรๆ ที่มีสีสันกันบ้าง เชือกเส้นยาวหลากสีที่แขวนอยู่ริมทำเรือหรือวางอยู่บนพื้นห้องแสดงงานศิลปะคงจะไม่มี ความหมายเท่าใดนัก ถ้าไม่มีที่ไปที่ไป ฉันทขอให้เพื่อนๆ ช่วยกันมาบริจาควัสดุที่จะนำมาทำเป็นเชือก บางคนให้วัสดุที่เขาเคยได้รับมาจากเพื่อนที่เสียชีวิตไปแล้ว การนำเอามาทำเป็นเชือกก็เหมือนกับทำให้กำเนิดรูปทรงใหม่ ชีวิตใหม่.. ผู้คนที่มาดูเริ่มเดินสำรวจรายละเอียดของมัน และรับรู้ว่าจะของที่นำมาเคยเป็นสิ่งอื่นมาก่อน เขาจึงเดินไปดูรายละเอียดการใช้วัสดุ(MATERIAL LIST) และกลับมามดูเชือกนั้นๆ ใหม่อีกครั้ง ด้วยความรู้สึกที่แตกต่างไปจากเดิม...มันเป็นสิ่งที่ดีสำหรับการใช้วัสดุซึ่งมาพร้อมๆ กับเรื่องราวของมัน...(รายละเอียดที่เขียนเอาไว้ เช่น ขนแมวของजूตีปลอกหมอนลายดอกไม้สีเขียวของเบรน เชือก รองเท้าของเปาโล ฯลฯ นับพันรายการ)

ครั้งแรกที่ฉันนำเอา MOOR (ชื่องาน) ออกแสดงตรงกลางอ่าวเมืองสตอกโฮล์ม ภัณฑารักษ์วางแผนไว้ว่าจะจัดงานนั้นไปรอบๆทำเรือและอ่าว ซึ่งเป็นไอเดียแรกเริ่มสำหรับการสร้างเชือกเส้นนั้นขึ้นมาฉันผูกเชือกไว้กับเสาต้นใหญ่โยงไปยังหน้าต่าง เหนือบันไดโคลนิน ไปยังเรือลำเล็กที่ลอยตัวอยู่กลางน้ำ แอน โทนี่กล่าวถึงขั้นตอนขณะที่เธอพยายามนำเอาสิ่งของต่างๆนั้นมามีด้วยกันเป็นเชือกเส้นเดียวว่า “เราพยายามคาดเดาว่ามันจะมารวมกันได้อย่างไร แต่ในที่สุดมันก็มักจะมี ความอัศจรรย์ใจเกิดขึ้นเสมอ” ท้ายที่สุด สิ่งซึ่งพิสูจน์ว่าแอน โทนี่มีความคิดเกี่ยวกับศิลปะทุกกลมหายใจของเธอ (แม้บางครั้งมันจะดูพิลึกพิลั่นในสายตาคนทั่วไปก็ตาม) MORTER AND PESTLE เป็นภาพถ่ายระยะใกล้ของแอน โทนี่กำลังเลียลูกนัยน์ตาของคู่มั่นหนุ่ม PAUL RAMFREZ - JONAS ทั้งคู่ร่วมกันทำงานศิลปะวิถีทัศน์ ALWAYS NEW , ALWAYS FAMILAIAR เพื่อนำไปแสดงใน LIVERPOOL BIENNIAL เมื่อปี ค.ศ. 1999 อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Gnaw, 1992

Loving Care, 1993

Performance

Saddle, 2000

⁵ http://www.luhringaugustine.com/index.php?mode=artists&object_id=64

⁶ http://www.luhringaugustine.com/index.php?mode=artists&object_id=64

⁷ http://www.luhringaugustine.com/index.php?mode=artists&object_id=64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Full Raw Hide; cast of artist's body

26 x 33 x 79 inches

Lick & Lather, 1993

Two busts: one chocolate and one soap

24 X 16 X 13 inches (60.96 X 40.64 X 33.02 cm)

Mom and Dad, 1994

Mother, father, makeup

triptych: 24 x 20 inches each

⁸ http://www.luhringaugustine.com/index.php?mode=artists&object_id=64

⁹ http://www.luhringaugustine.com/index.php?mode=artists&object_id=64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Coddle, 1999

Cibachrome print and hand carved frame

21 1/2 X 16 inches (54.6 X 40.6 cm)

Moor, 2001

Installation, mixed media

Variable dimensions

¹⁰ http://www.luhringaugustine.com/index.php?mode=artists&object_id=64

¹¹ http://www.luhringaugustine.com/index.php?mode=artists&object_id=64
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12

Momme, 1995

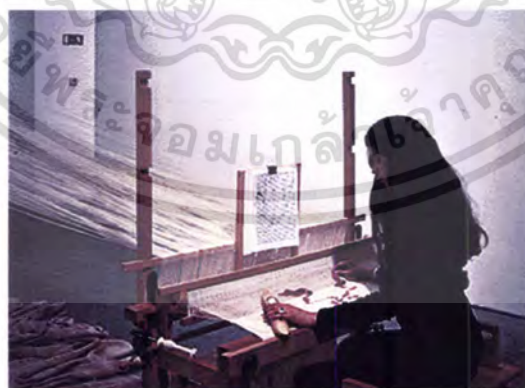
C - print

35 X 29 1/3 inches (88,9 X 74.5 cm)

13

Mortar and Pestle, 1999, color photograph, 48 x 48 inches

14

Slumber (performance detail), 1994

¹² http://www.luhringaugustine.com/index.php?mode=artists&object_id=64

¹³ http://www.luhringaugustine.com/index.php?mode=artists&object_id=64

¹⁴ http://www.luhringaugustine.com/index.php?mode=artists&object_id=64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แอนโทนี่เป็นศิลปินที่ข้าพเจ้าให้ความสนใจต่อแนวคิดและวิธีการที่มีความรู้สึกลึกซึ้ง การทำงานและกระบวนการมีความเป็นสตรีที่แข็งแกร่งมาดมั่น งานศิลปะของแอนโทนี่ มีหลายรูปแบบ การทำศิลปะของเธอ มีการคัดเลือกสื่อที่นำมาใช้อย่างเหมาะสม ประติมากรรมในงานของเธอมิมีความพิเศษ ไม่ใช่เพียงการมีรูปแบบที่สวยงามเพียงอย่างเดียวแต่ประติมากรรมของเธอผ่านการแสดงสด ความมีเรื่องราว คล้ายกับว่าประติมากรรมของเธอนั้นเป็นเพียงข้อมูลหลังจากที่เธอสร้างงาน หรือแม้กระทั่งการแสดงสดของเธอ (PERFORMANCE) เธอก็ให้ความสนใจใส่ใจโดยมีมารดาเธอคอยช่วยเหลืออยู่ข้างๆ งานของแอนโทนี่มีการต่อยอดของชิ้นงานซึ่งกันและกัน ทำให้วัสดุที่นำมาใช้ในงานดูมีความหลากหลายแต่แฝงไปด้วยเรื่องเพศอย่างลุ่มลึก ซึ่งข้าพเจ้าได้นำความพิเศษตรงนี้เองมาปรับใช้กับสมองของข้าพเจ้าเพื่อเกิดความคิดและวิธีการที่จะสร้างงานในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

อิทธิพลที่ได้รับหรือลักษณะผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง

ดาด้า (Dada)

คริสต์ศักราช 1915-1923

เมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 นี้เอง ได้เกิดกลุ่มศิลปินวิญญาน (และการกระทำ) ที่เป็นขบถมีความคิดที่จะต่อต้านศิลปะจนกลายเป็นเรื่องราว เกิดแนวทางใหม่ เหมือนเปิดประตูให้ศิลปินได้เข้าพบโลกใหม่อย่างคาดไม่ถึง

ดาด้า เกิดขึ้นที่ ซูริคและแพร่ไปที่นิวยอร์ก บาร์เซโลน่า เบอร์ลิน โคโลจน์และปารีส ดาด้า เป็นชื่อกลุ่มของศิลปินที่ไม่เห็นด้วย กับกระแสการพัฒนาศาสตร์และเทคนิควิทยาที่เน้นความคิดแบบเหตุผลอันเป็นกระแสหลักของการพัฒนาในยุโรป ซึ่ง ดาด้า มองว่าเป็นอารยธรรมที่กำลังทำลายตัวเอง พวกเขาหันมาทำศิลปะอะไรก็ได้ ที่ไม่ใช่เหตุผล ดูประหลาดแต่ก็แฝงเอาไว้ด้วยความขี้เล่น พวกเขาไม่ใช้วิธีการแบบจารีต ไม่ค่อยสนใจกฎเกณฑ์ ชอบใช้ความบังเอิญ เป็นตัวทำให้เกิดผล เช่น ศิลปินที่ชื่อ ฌอง อาร์พ (Jean Arp) ปล่อยกระดาษที่ถูกฉีกขาดเป็นชิ้นส่วนให้ร่วงหล่นลงบนแผ่นงาน กลายเป็น งานติดปะ (Collage, คอลลาจ) ศิลปินชาวเยอรมันอย่าง ฮันนาห์ ฮอช (Hannah Hoch, 1889-1978) และ จอห์น ฮาร์ทฟิลด์ (John Heartfield, 1891-1968) คิดค้นงานติดปะด้วยภาพถ่าย หรือที่เรียกกันว่า โฟโต้ มอนтаж (Photo Montage) เคิร์ต ชวิตเตอร์ (Kurt Schwitters) นำเอาขยะมาทำงานติดปะ

อีกหลายคนทดลอง การวาดเส้นอย่างฉับพลัน (Automatic Drawing) ปราศจากการวางแผนล่วงหน้า เพื่อหลีกเลี่ยงการควบคุมอย่างมีสติและสำนึก หรือเพื่อให้หลุดไปจากการคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลที่พวกเขาต่อต้านนั่นเองการพยายามฉีกตำรา แหวกประเพณีทางศิลปะแบบนี้ ทำให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คอมพิวเตอร์อาร์ต (Computer Art)

ต้นคริสต์ทศวรรษ 1950-ปลาย1960

ศิลปินชาวตะวันตก มักจะตอบรับกับเครื่องมือใหม่และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วเสมอ (เมื่อพิจารณาถึงการที่สีน้ำมันเข้ามาแทนที่สีฝุ่นทำจากไข่ (egg tempera) อย่างรวดเร็วในคริสต์ศตวรรษที่ 15 ที่เนเธอร์แลนด์และความตื่นตัวใน วิดีโอ อาร์ต Video Art)

การที่ศิลปินนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ เป็นการสะท้อนอิสรภาพที่ คอนเซ็ปชวลอาร์ต ได้ริเริ่มทำเอาไว้ ศิลปินที่บุกเบิกศิลปะแนวนี้ส่วนใหญ่มาจากคริสต์ทศวรรษ 1970 และในราวคริสต์ทศวรรษ 1980 เริ่มมีการใช้ระบบวาดภาพแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ระบบเวลาจริงแบบสดๆ (Real-Time Painting Programs) ที่สามารถเลียนแบบการระบายสีแบบจริงๆ ได้ด้วยซอฟต์แวร์แบบอิมเมจ วัน (Images I) เฟ้นท์บ็อกซ์ (Paintbox) อีเซล (Easel) โฟโต้ช้อพ (Photoshop) ซึ่งออกแบบสำหรับนักวาดภาพประกอบผละฝ่ายศิลป์ต่าง ๆ โปรแกรมง่าย ๆ เหล่านี้ถูกศิลปินดัง ๆ หลายคนนำไปใช้ เช่น เจนนีเฟอร์ บาร์ทเล็ต (Jennifer Bartlett) คีธ ฮาริง (Keith Haring) เดวิด ฮอกนีย์ (David Hockney) เลส เลอวินและ เค็นเน็ท โนแลนด์ (Kenneth Noland) ซอฟต์แวร์เหล่านี้โดยมากถูกใช้ในฐานะเครื่องมือสำหรับสร้างงานแนวเดิมๆ แต่ก็ถือว่าเป็นตัวที่ทำให้คอมพิวเตอร์อาร์ต ได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อยๆ ศิลปินโดยมากที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมองตัวเองว่าเป็นศิลปินมากกว่าจะเป็นคนทำคอมพิวเตอร์ดิจิทัลหรืออิเล็กทรอนิกส์¹⁶

มโนทัศน์ศิลป์ (Conceptual Art)

ต้นคริสต์ทศวรรษ 1960- ปลาย 1970

ในช่วงคริสต์ทศวรรษ 1960-1970 นับได้ว่าเป็นช่วง 20 กว่าปี ที่วงการศิลปะตะวันตก คึกคักเต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ และในช่วงนี้เองที่เกิดกระแสศิลปะที่สำคัญ อีกกระแสหนึ่งในคริสต์ทศวรรษที่ 20 คอนเซ็ปชวล อาร์ต (Conceptual Art) คือชื่อที่ได้จากข้อเขียนอันโด่งดัง พารากราฟส์ ออน คอนเซ็ปชวล อาร์ต (Paragraphs on Conceptual Art) ของโซล เลวิตท์ (So; Lewitt) ศิลปินคนสำคัญในกลุ่ม มินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เขียนลงนิตยสาร อาร์ตฟอร์รัม เมื่อปี 16969

คอนเซ็ปชวล อาร์ต เป็นอีกกระแสศิลปะที่เกิดจากปฏิกิริยาต่อต้านศิลปะกระแสหลัก เป็นการตอบโต้แนวโน้มที่ศิลปะกลายเป็นสินค้าพาณิชย์มากขึ้นเรื่อยๆ ศิลปินคอนเซ็ปชวล อาร์ต จึง

¹⁶ <http://www.tkc.go.th:8080/tvm/artisticmovement/vocabs.jsp?word=computerart>

ทำผลงานในแนวทางที่ตลาดศิลปะไม่ชอบ เป็นผลงานที่ขายไม่ได้หรือในงานบางประเภทก็ยากที่จะซื้อขาย ถ้าหากที่จะสะสม เพราะคอนเซ็ปชวล อาร์ต จะเน้นที่ความคิดมากกว่าตัววัตถุและความสวยงามของมัน ในการทำงานของพวกเขา คอนเซ็ปชวล อาร์ต จะมีการใช้วิธีการแบบ สัญวิทยา (Somiotics, เซมิโอดิกส์) เฟมินิสม์ (Feminism, ลัทธิสตรีนิยม) และวัฒนธรรมพ็อพ (ศิลปะและวัฒนธรรมแบบชาวบ้าน ซึ่งตรงกันข้ามกับศิลปะชั้นสูงอย่างวิจิตรศิลป์) มาใช้ในการสร้างงาน โดยมากจะไม่มีการใช้จารีตวิธีการทางศิลปะเดิมๆ เช่น ในบางนิทรรศการ ศิลปินนำเสนอเอกสารข้อมูล บันทึกข้อมูลทางความคิดของศิลปิน ในบางงานมีการใช้คำ ใช้ภาษาหรือตัวหนังสือต่างๆ เช่น การสร้างคำหรือข้อความบนผนังแกลลอรี่

คอนเซ็ปชวล อาร์ต ได้กลายเป็นคำอธิบายถึงศิลปะที่มีรูปแบบที่ไม่ใช่ทั้งจิตรกรรมหรือประติมากรรม เช่น งานที่ใช้สื่อการแสดงอย่าง เพอร์ฟอร์แมนซ์ (Performance) หรือ วิดีโอ อาร์ต (Video Art) หรืองานอย่างพวก เอิร์ธ อาร์ต (Earth Art) ที่คนดูได้แต่ดูข้อมูลภาพร่างและภาพถ่ายที่ศิลปินบันทึกไว้ เพราะศิลปินแนวนี้มักจะทำงานขึ้นในป่าเขาและทะเล

หากจะสืบย้อนกลับไปที่ต้นตอของศิลปะแนวนี้ ก็คงหนีไม่พ้นคนสำคัญของกลุ่มดาดา (Dada) นั่นคือ มาร์เซล ดูชองปี (Marcel Duchamp) ซึ่งเน้นที่ความคิดของศิลปินที่เข้าไปจัดการกับข้าวของและวัสดุสำเร็จรูปต่าง ๆ และต่อมาก็เป็นกลุ่ม แอ็คชั่น (Action) เช่นในงานของอีฟ แคลง (Yves Klein) ที่เคยจัดให้ผู้หญิงเปลือยตัวเลอะสีมาแล้วมาเกลือกกลิ้งบนผืนผ้าใบและ ปิเอโร แมนโซนี (Piero Manzoni) ที่เซ็นชื่อลงบนเรือร่างของผู้หญิงเปลือยแล้วบอกว่า นี่คือประติมากรรม ตัวอย่างเหล่านี้เป็นงานศิลปะที่ก่อให้เกิดคำถามว่า “งานศิลปะคืออะไร”

การที่ คอนเซ็ปชวล อาร์ต เน้นที่ความคิดของศิลปิน ทำให้กิจกรรมหรือความคิดต่าง ๆ มีความเป็นไปได้ที่จะเป็นศิลปะ โดยไม่จำเป็นต้องต้องแปรความคิดนั้น ออกมาเป็นภาพแบบจิตรกรรมหรือประติมากรรม งานศิลปะร่วมสมัยในปัจจุบันจึงเปิดออกกว้างมาก มีการแข่งขันทำงานไต่เต้ากันแปลก ๆ ใหม่ ๆ จนชาวบ้านตามไม่ทัน ได้แต่สงสัยว่านี่ก็เป็นศิลปะได้ด้วยหรือ

แม้ว่าศิลปะตะวันตกในช่วงปลายคริสต์ทศวรรษ 1970 มีการฟื้นฟูจิตรกรรมและประติมากรรม ที่ดูเหมือนว่าจะต่างไปจากคอนเซ็ปชวล อาร์ต แต่แท้ที่จริงแล้วมีการซึมซับกันมาทั้งวิธีการเล่าเรื่อง ทั้งในเรื่องการเมืองและภาพลักษณ์จากประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมพ็อพ คำว่า นิโอ-คอนเซ็ปชวลลิสม์ (Neo-Conceptualism, คอนเซ็ปชวลใหม่) มักจะถูกใช้เพื่อโยงเข้ากับงานแนวอินสตอลเลชัน (Installatio) และงานที่ไม่เป็นแบบจารีตเก่า¹⁷

¹⁷ <http://www.tkc.go.th:8080/tvm/artisticmovement/vocabs.jsp?word=conceptualart>

วิดีโอ อาร์ต (Video Art)

ต้นตริศตวรรษ 1960-ปัจจุบัน

เมื่อพูดถึง วิดีโอ อาร์ต (Video Art) ต้องอย่านำไปสับสนกับภาพยนตร์ที่อยู่ในรูปของวิดีโอ หรือละครโทรทัศน์ วิดีโอ อาร์ต คือวิดีโอที่สร้างขึ้นโดยศิลปินสายทัศนศิลป์ วิดีโอ อาร์ต เป็นเครื่องมือ ไม่ใช่รูปแบบ ศิลปินใช้วิดีโอในหลายแนวทาง แม้ทำงานวิดีโอโดยมากจะต้องอาศัยโทรทัศน์เป็นเครื่องฉายภาพ แต่ในวงการก็จะเรียกศิลปะแบบนี้ว่า วิดีโอ อาร์ต มากกว่าจะไปเรียกว่า “เทเลวิชั่น อาร์ต” หรือ “โทรทัศน์ศิลป์”

ศิลปินคนแรกในประวัติศาสตร์ที่ริเริ่มทำศิลปะด้วยวิดีโอคือ คนเกาหลีนามว่า นัม จุง ไพค์ (Nam June Paik) เขาเป็นสมาชิกสำคัญในกลุ่ม ฟลักซุส (Fluxus) เหล่าศิลปินวิญญูณขบถที่ชอบทำกิจกรรมทำทลายจารีตของศิลปะ จุดกำเนิดของ วิดีโอ อาร์ต คือ ในปี 1965 นัม จุง ไพค์สร้างงานโดยการบันทึกเทปวิดีโอ ด้วยกล้องโซนี่แบบหิ้วพกพาไพค์ ชื่ออุปกรณ์ทันสมัยเหล่านั้นทันทีที่มันวางตลาด เขาจัดทำวิดีโอในวันนั้น แล้วหอบหิ้วไปฉายโชว์ 2-3 ชั่วโมง ในค่ำวันนั้นที่คลับของศิลปิน คาเฟ่ อะโกโก้ (Café-a-Go-Go) ในกรีนวิซ วิลเลจ (Greenwich Village) ย่านศิลปะศิลปินแห่งนครนิวยอร์ก นัม จุง ไพค์ เคยกล่าวด้วยถ้อยคำอันมีชื่อเสียงว่า “ทีวีได้จู่โจมพวกเรากันไปทั้งหมดตอนนี้ละเรากำลังอัดมันกลับบ้าง”¹⁸

สิ่งที่ นัม จุง ไพค์ บุกเบิกในวันนั้นเป็นสิ่งที่ต่อมามองการศิลปะเรียกมันว่า วิดีโอ อาร์ต มีข้อสังเกตว่าทำไมถึงไม่เรียกว่า “เทเลวิชั่น อาร์ต” ทั้งๆที่ตัวเครื่องโทรทัศน์ก็เป็นส่วนหนึ่งของงาน อาจจะเป็นเพราะโทรทัศน์เป็นเพียงเครื่องรับภาพ ก่อนที่จะมีเครื่องเล่นวิดีโอ มันก็เพียงแต่รับภาพจากสัญญาณโทรทัศน์ที่ส่งมาในอากาศ แต่ครั้งมีเครื่องเล่นวิดีโอมันก็รับภาพจากวิดีโอด้วย วิดีโอ อาร์ตจึงเป็นชื่อที่เน้นย้ำถึงที่มาของภาพว่ามาจากวิดีโอ¹⁹

วิดีโอ อาร์ต มักจะต้องเกี่ยวข้องกับการแสดงอยู่ด้วยเสมอ โดยเฉพาะการแสดงแบบ ศิลปะแสดงสด หรือ เพอร์ฟอร์แมนซ์ มีทั้งการแสดงสด ๆ ตอบโต้ไปกับการฉายวิดีโอ

อย่างไรก็ตาม วิดีโอ อาร์ต ไม่มีขีดจำกัดว่าจะต้องมีการแสดงหรือภาพจากเหตุการณ์จริงเท่านั้น ในหลายๆงาน อาจจะเป็นการฉายภาพกราฟฟิกที่เป็นนามธรรมมากๆ บ้างก็เป็นภาพหุ่นนิ่ง วัตถุสิ่งของต่าง ๆ สุดแล้วแต่ศิลปินจะเกิดความคิดอะไร การทำ วิดีโอ อาร์ต ในอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้รับคามนิยมนมากที่สุดคือ การผสมวิดีโอเข้ากับ ศิลปะจัดวางหรือ อินสตอลเลชัน อาร์ต

¹⁸ <http://www.tkc.go.th:8080/tvm/artisticmovement/vocabs.jsp?word=videoart>

¹⁹ สุทธิ คุณาวิชยานนท์, Fine Art, เชียงใหม่:เดอะเกรทไฟน์อาร์ต, 2548, ฉบับที่11, หน้า48-49

นอกจากวิดีโอ จะมีคุณสมบัติเป็น 3 มิติ แบบประติมากรรมแล้ว มันยังขยายขอบเขตตัวเองไปสู่ผลงานที่กินเนื้อที่และสภาพแวดล้อมอย่างมีนัยยะสำคัญ²⁰

ศิลปะการจัดวาง (Installation Art)

ปลายคริสต์ทศวรรษ1960-ปัจจุบัน

อินสตอลเลชัน อาร์ต (Installation Art) หรือเป็นที่รู้จักในภาษาไทยว่า ศิลปะการจัดวาง แรกเริ่มปรากฏให้เห็นตั้งแต่คริสต์ทศวรรษ 1970 โดยเริ่มจากสหรัฐอเมริกาและยุโรป หากแปลคำว่า อินสตอลเลชัน แบบตรงตัวจะหมายถึงการติดตั้ง ซึ่งกินความไปถึงการติดตั้งสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่ใช้และไม่ใช้ศิลปะ แต่ในความหมายที่เฉพาะลงมาในงานศิลปะแบบทัศนศิลป์แล้ว มันคือ งานศิลปะที่มีตัววัตถุทางศิลปะสัมพันธ์เฉพาะกับพื้นที่ (Site-Specific ไซต์-สเปซิฟิก) ในความหมายนี้ อินสตอลเลชัน อาร์ต ถูกทำขึ้นสำหรับพื้นที่เฉพาะๆ นั้น เช่น ทำขึ้นเพื่อติดตั้งในแกลลอรี่ พื้นที่กลางแจ้ง ความสำคัญของผลงาน ไม่ได้อยู่ที่ศิลปวัตถุชิ้นใดชิ้นหนึ่งนั้น แต่ความสำคัญจะอยู่ที่การประกอบส่วนต่าง ๆ หรือ การจัดสภาพแวดล้อมทั้งหมด

อินสตอลเลชัน อาร์ต เป็นงานศิลปะที่ทำให้คนดูได้ประสบการณ์ในการอยู่ร่วม หรือการมีศิลปะแวดล้อมตัวผู้ดูเช่นเดียวกับจิตรกรรมฝาผนังในพื้นที่สาธารณะ และศิลปะในสถาปัตยกรรมทางศาสนาต่าง ๆ ที่มีลักษณะการจัดวางทุกอย่างโดยคำนึงถึงองค์รวม

งานในแนวนี้โดยมากมักจะขายไม่ได้ ทำกาสะสมได้ลำบาก โดยมากจะจัดแสดงในระยะเวลาสั้น ๆ แล้วแยกส่วน เหลือเพียงเอกสารข้อมูลที่บันทึกเอาไว้เท่านั้น ตลาดศิลปะที่ตกต่ำเมื่อปลายคริสต์ทศวรรษ 1980 และการฟื้นกลับมาของ คอนเซ็ปชวล อาร์ต (Conceptual Art) ในต้นคริสต์ทศวรรษ 1990 ทำให้ อินสตอลเลชัน อาร์ต เติบโต แพร่หลาย งานแนวนี้บางชิ้นก็สามารถขายได้ โดยมากจะต้องเป็นสถาบันอย่างพิพิธภัณฑ์เท่านั้นที่พอจะมีที่ทางเก็บงานแบบนี้ ในทุกวันนี้ คำว่า อินสตอลเลชัน อาร์ต บางทีก็ใช้กับงานที่จัดแสดงอย่างถาวรงานจัดวางเฉพาะที่ และงานประติมากรรมแบบสื่อผสมสำหรับติดตั้งในพื้นที่สาธารณะ

สำหรับประเทศไทย แม้ว่าการจัดวางให้ศิลปะหลายชิ้น หลายสื่อ สามารถอยู่ร่วมกันได้ อย่างเป็นเอกภาพ โดยคำนึงถึง ความคิดแบบของค์รวม จะมีมานานแล้วในศิลปะไทยประเพณี เช่น การออกแบบและจัดทำศาสนสถาน อย่างพระอุโบสถในศาสนาพุทธ ที่ซึ่งประติมากรรม (พระพุทธรูป) จิตรกรรม(จิตรกรรมฝาผนัง) และสถาปัตยกรรม ได้รับการจัดวางอย่างเป็นเอกภาพ หรือพิธีกรรมที่ชาวบ้านจัดทำขึ้นต่าง ๆ มากมาย อาจจะดูคล้ายกับ อินสตอลเลชัน อาร์ต ในศิลปะร่วมสมัยที่นำเข้ามาจากตะวันตก แต่วัฒนธรรมไทยประเพณีและแนวคิดศิลปะสมัยใหม่ และร่วม

²⁰ <http://www.tkc.go.th:8080/tvm/artisticmovement/vocabs.jsp?word=videoart>

สมัยของไทยก็ไม่เคยที่จะให้การยอมรับว่า “การจัดวาง” แบบนั้นจะเป็นศิลปะ โดยตัวมันเอง และ ความรู้ใน “การจัดวาง” ตั้งแต่แบบนั้นก็ไม่เคยที่จะถูกพัฒนาให้กลายเป็นรูปทรงทางศิลปะแบบ หนึ่งด้วยเช่นกัน

ปัจจุบันนี้ การแปลคำว่า อินสตอลเลชัน อาร์ต เป็นภาษาไทยว่า “ศิลปะการจัดวาง” ได้รับความนิยมนำมาใช้ในวงการศิลปะของไทยพอสมควร จึงเกิดการเรียกใช้ที่ควบคู่กันไปทั้ง ดิน สตอลเลชัน อาร์ต และศิลปะจัดวาง ทุกวันนี้สื่อใหม่ที่มีอายุสิบปีกว่าแล้วนี้ ได้กลายเป็นแนวปฏิบัติ พื้นฐานที่นิยมทำกันทั่วไปมากขึ้นเรื่อย ๆ ทุกที²¹

หรืออีกนัยหนึ่ง Installation Art หมายถึงงานศิลปะที่สัมพันธ์กับพื้นที่ว่าง (Space) โดย ศิลปินสร้างงานในลักษณะ 3 มิติ ผลงานอาจติดตั้งที่เพดาน พื้น ผนัง แต่ทั้งนี้ศิลปินต้องทำความเข้าใจกับบริเวณติดตั้งงานว่า จะจัดการกับพื้นที่ว่างนั้นอย่างไร เพื่อให้พื้นที่ว่างนั้นก่อรูปขึ้นมา พร้อมกับแนวความคิดของศิลปิน ผู้ดูงานเข้าไปสู่พื้นที่ว่างนั้นจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งของงาน จึง จะเข้าใจความคิดของศิลปิน งานศิลปะแนว Installation Art ไม่ใช่งานที่มีรูปแบบใดแบบหนึ่งหรือ เทคนิคใดเทคนิคหนึ่ง ศิลปินอาจจะนำเอา จิตรกรรม ประติมากรรม เสียง แสง วิดีโอหรือวัสดุ สำเร็จรูปมาประกอบกันขึ้น หรือศิลปินกำหนดแนวความคิดสร้างสรรค์ขึ้นขณะนั้นหรือเดี๋ยวนั้นสิ่ง สำคัญคือการจัดการและแก้ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ว่าง²²

From Message To Media

มองผ่านสื่อ : ทางเลือกในศิลปะร่วมสมัย

บทนำ

คำว่า Media หรือสื่อ เป็นคำที่มีบริบทหลายด้าน สำหรับในด้านการสื่อสาร สื่อหมายถึง ตัวกลางที่ใช้เชื่อมโยงหรือกลวิธีที่ใช้ในการสื่อสาร สื่อ (Media) จึงเชื่อมโยงกับคำว่าสาร (Message) หากพิจารณาในแง่มุมมองของศิลปะ อาจกล่าวได้ว่าศิลปะเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีภาษาเฉพาะของ ตนเองทำหน้าที่สื่อสารถ่ายทอดความคิด (สาร) ของผู้สร้างผ่านสื่อปฏิบัติต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพถ่าย วิดีโอ ฯลฯ ให้ออกสู่สาธารณะด้วยภาษาภาพ (Visual Language) ที่สามารถ ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้หรือศิลปะสามารถสื่อสารได้ สำหรับคำว่า Media ในความหมายของสื่อปฏิบัติ ทางศิลปะถือเป็นกุญแจสำคัญอันหนึ่งที่ใช้ในการแบ่งแยกประเภทและความหลากหลายของผลงาน ศิลปะ และเป็นสิ่งหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงยุคสมัยและวัฒนธรรมของกลุ่มชนในสังคม เป็นที่

²¹ <http://www.tkc.go.th:8080/tvm/artisticmovement/vocabs.jsp?word=Installation>

²² ร.ศ.อลิตา จันผิงเพชร, เอกสารประกอบการเรียนการสอน-ศิลปะสื่อผสม, ภาควิชาจิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ยอมรับว่ามนุษย์จำเป็นจะต้องมีการสื่อสารซึ่งกันและกัน การสื่อสารเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สังคม วัฒนธรรม เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไปโดยมีชาติตะวันตกเป็นศูนย์กลางในการสร้างสื่อและ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประกอบกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ที่ทำให้ ผู้คนทั่วโลกสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้พร้อมๆ กันอย่างไร้ขอบเขต ข้อมูลข่าวสารและ เทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นทำให้ศิลปินเริ่มมองหาสื่ออื่นๆ ที่แตกต่างจากสื่อดั้งเดิม (Traditional Media) เพราะศิลปินก็ตกอยู่ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย เช่น ใน กรณีของภาพนิ่งที่ได้พัฒนามาสู่ภาพเคลื่อนไหว (Motion Picture) อันได้แรงบันดาลใจจาก ภาพยนตร์สื่อใหม่เหล่านี้กลายเป็นสิ่งที่ศิลปินใฝ่ฝันเพื่อหาทางออกในการนำเสนอด้วยรูปแบบใหม่ ๆ กล่าวคือ เมื่อศิลปินมองสื่อปฏิบัติ (Media) ใหม่ ๆ ในฐานะที่สามารถนำเสนอและสนองต่อ ความคิดที่แปลกและแตกต่างจึงเป็นธรรมดาที่เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลง ลักษณะการใช้สื่อศิลปะ

ดังนั้นในยุคปัจจุบันจึงได้มีการเรียกสื่อทางศิลปะที่มีรากฐานเทคโนโลยีในยุค ดิจิทัล ว่า สื่อใหม่ (New Media) และผลงานศิลปะที่สร้างด้วยสื่อใหม่ว่ามีเดียอาร์ต (Media Art) คำว่า “ใหม่” ที่เกิดขึ้นนั้นถือว่าการบอกอย่างชัดเจนว่าสื่อปฏิบัติทางศิลปะที่เกิดขึ้นในร่วม 50 ปี ที่ผ่านมานั้น มีความแตกต่างจากสื่อเดิมที่เรียกว่า สื่อดั้งเดิม (Traditional Media) โดยมีภาวะของเวลาเข้ามา เกี่ยวข้องอันได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และภาพถ่ายต่าง ๆ แต่ปัจจุบันสื่อต่าง ๆ อัน ได้แก่ วิดีโอ (Video) ดิจิทัล (Digital) เสียง (Sound) ฯลฯ อันเป็นกรรมวิธีใหม่ในการสร้างสรรค์งาน ศิลปะ ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งสื่อเหล่านี้หลายสถาบันการศึกษาในต่างประเทศบ้างเรียกว่า Time - Based Media บ้างก็ใช้คำว่า Intermedia หรือ Studio Exploration สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งใหม่ ที่ศิลปินเข้าไปทดลอง โดยไม่อาจแบ่งแยกได้อย่างชัดเจนเนื่องจากเต็มไปด้วยความหลากหลายอัน เป็นพื้นฐานของศิลปะแนวความคิด (Conceptual) ที่หลากหลายไปตามความคิดที่ถูกพัฒนาขึ้น ดังนั้นเมื่อตีความถึง New Media จึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากวงเดิม ดังนั้นถ้าเรามองรูปแบบ ของงานศิลปะที่สร้างด้วยสื่อใหม่อย่างเป็นรูปธรรมแล้ว มีเดียอาร์ต (Media Art) ที่เกิดขึ้นต่างๆเหล่านี้ได้แก่ วิดีโออาร์ต (Video Art) วิดีโอจัดวาง (Video Installation/Video Sculpture) ซาวด์อาร์ต (Sound Art) และศิลปะภาพถ่ายที่ดัดแปลงด้วย 3 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Manipulated Photography/Digital Art)

สื่อใหม่ทางศิลปะจึงเป็นการนำเสนอที่ชัดเจนถึงการขยายอาณาเขตศิลปะ ด้วยการนำเสนอ เรื่องราวในชีวิต นำเสนอทัศนคติทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มคนต่าง ๆ ด้วยภาพที่มีความ เคลื่อนไหวด้วยการจัดวาง ด้วยการแสดงอันเปิดสู่บทบาทและกรอบใหม่ให้แก่วงการศิลปะ ในแง่นี้ วิดีโออาร์ตคงจะไม่แตกต่างจากหนังสือหรือแม้แต่ภาพยนตร์มากนัก เพราะเป็นกรรมวิธีของการ

บันทึกเช่นเดียวกันจะต่างกันด้วยเจตนาของศิลปินว่าจะให้เป็นเรื่องเล่าหรือเล่าเรื่อง การทำงานศิลปะทุกประเภทไม่ว่าจะใช้สื่อใดก็ตามมักเริ่มต้นจากการที่ศิลปินต้องการสื่อสารหรือนำเสนอความคิด จินตนาการจากสิ่งที่เห็นและมีอยู่ภายนอก แต่ผลิตขึ้นจากมุมมองและทัศนะของตน ศิลปะอาจเป็นสิ่งเดียวที่มนุษย์สามารถนำเสนอ “ความคิด” ได้อย่างเสรีที่สุด ด้วยสถานะที่อยู่ระหว่างความจริงกับความลวง ด้วยมายาแห่งสื่อ และสื่อใหม่ก็เป็นสื่อที่เปิดโอกาสให้ศิลปินสามารถนำเสนอเรื่องราวหรือบางสิ่งบางอย่างได้ด้วยขอบเขตที่เปิดกว้างมากขึ้นจากการรับรู้ของประสาทสัมผัสทั้งห้าคือ ภาพ เสียง กลิ่น รส และสัมผัส ด้วยเหตุนี้ศิลปะจึงมีความตื่นเต้นและเร้าใจและสื่อใหม่ก็ตอบสนองต่อจินตนาการของคนได้อย่างเต็มที่ สร้างความตื่นเต้นในแบบที่คาดไม่ถึงด้วยความสามารถทางเทคโนโลยีและเทคนิคการตัดต่อสื่อใหม่จึงได้นำพาศิลปะเข้าสู่บริบทใหม่ อาณาเขตใหม่ ขณะเดียวกันในการเสพงานประเภทนี้ผู้ชมต้องใช้ “เวลา” ในการพิจารณาโดยเฉพาะงานวิดีโออาร์ตและศิลปะการแสดงสด (Performance) เวลาได้กลายเป็นประเด็นสำคัญของการเสพงานมีเดียอาร์ต นั่นคือ ถ้างานไม่น่าสนใจจะไม่สามารถดึงดูดความสนใจของคนคนหนึ่ง ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ไม่สั้นเท่าใดนัก เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้สื่อดั้งเดิมที่สามารถทำให้ผู้ดูสามารถรับรู้และรู้สึกประทับใจได้ทันทีที่กวาดตามองสำหรับประเทศไทยจากการที่ถูกเร้าด้วยความน่าตื่นเต้นและความสะดวกของเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดความคิดด้วยภาษาท่าทีที่ต่างไปจากสื่อเดิม อิทธิพลจากกระแสศิลปะโลกประกอบกับยุคสมัยที่เต็มไปด้วยสื่อใหม่อันค้ำคั้นในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาศิลปินจำนวนหนึ่งได้หันมาใช้สื่อใหม่นำเสนอผลงานอย่างกว้างขวางและมีที่ท่าว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยศิลปินทั้งรุ่นเก่า รุ่นใหม่ หลากหลายต่อหลายคนต่างทดลองสร้างงานมีเดียอาร์ต เช่น ปี พ.ศ. 2528 งานมีเดียอาร์ตถูกนำเสนอออกสู่สาธารณะครั้งแรกในประเทศไทย ด้วยผลงานนิทรรศการศิลปะแสดงเดี่ยวของ อภินันท์ โปยานนท์ “สอนศิลป์ให้ไก่อึ้ง” โดยมีกมล เผ่าสวัสดิ์ ทำศิลปะการแสดงสด (Performance) ประสานตอบรับในช่วงพิธีเปิด

นอกจากนี้ศิลปินบางคนได้สร้างสรรค์ผลงานในเชิงทดลองเพื่อความหลากหลายในการนำเสนอ เช่น ผลงานของ อามฤทธิ ชูสุวรรณ และ กมล เผ่าสวัสดิ์ ที่ไม่จำกัดรูปแบบในการนำเสนอของตนเองและการใช้สื่อใหม่ ก็เข้ามาตอบสนองต่อการนำเสนอความคิดบางอย่างได้เป็นอย่างดี ผลงานของวสันต์ สิทธิเขต และ อารยา ราษฎร์จำเริญสุข ที่ใช้ทั้งสื่อเก่าและสื่อใหม่ เช่น การบันทึกการแสดง (Performance) และนำเสนอเป็นวิดีโอ หรือวิดีโอจัดวาง เช่นเดียวกับ ไมเคิล เซาวนาซัย ที่บันทึกการแสดงสดของตนแต่นำเสนอด้วยภาพถ่ายหรือ วิดีโอ ขณะที่ศิลปินบางคนที่นำเสนอด้วยสื่อใหม่อย่างจริงจังตั้งแต่เริ่มต้น เช่น วิชญ์ พมกาญจน์พงศ์ ที่พยายามทลายขอบเขตระหว่างทัศนศิลป์และนิเทศศิลป์ ส่วน มานิต ศรีวานิชภูมิ มองเห็นศักยภาพบางอย่างของคอมพิวเตอร์และสร้างงานภาพถ่ายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนขึ้นมา ขณะที่แดนสรวง สักรเวชภักดิ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนใจสื่อภาพถ่ายและเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สนับสนุนสร้างงานและพัฒนาต่อไปยังรูปแบบอื่น ๆ ด้วย สำหรับพรทิวศักดิ์ ริมสกุล ก็ได้พยายามทดลองหาขอบเขต ของความเป็นไปได้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวโดยไม่จำกัด สื่อในการแสดงออก หากศิลปะคือผลิตผลทางวัฒนธรรมแล้ว มีเดียอาร์ต ก็เป็นรูปแบบแนวคิดทางการสร้างงานศิลปะที่ถูก สร้างสรรค์ภายใต้องค์ประกอบสามอย่างใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ ทัศนคติของศิลปิน การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอันเกิดจากกระบวนการทำให้เป็นโลกาภิวัตน์ โลกร่วมสมัยและเทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้นตั้งนั้น ในระดับหนึ่งแล้วความคิดปรัชญา รูปแบบและเทคโนโลยีของโลกตะวันตก จึงมีบทบาทอย่างมากต่อการสร้างงานมีเดียอาร์ตในประเทศไทย แต่ขณะเดียวกันสิ่งที่เรารับเข้ามา ก็เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่มาร่วมกับสื่อสารสนเทศที่นำไปสู่ความเป็นโลกาภิวัตน์ ทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการผลิตงานศิลปะของศิลปินไทย

ขอบเขตและนิยามของคำว่ามีเดียอาร์ต (Media Art) ตามทัศนะของศิลปินไทย คำว่าศิลปะเป็นคำที่มีขอบเขตและนิยามอันไม่มีที่สิ้นสุด นิยามของศิลปะอาจมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของเวลา พื้นดินและวัฒนธรรม ณ ที่ใดที่หนึ่ง ดังนั้นสิ่งที่นักประวัติศาสตร์ศิลป์ นักปรัชญาขบคิดวิเคราะห์เสมอมาคือนิยามนิยามที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของศิลปะซึ่งคำตอบนั้นไม่สามารถสรุปได้แน่นอนตายตัว หรือมีหนึ่งเดียว ความหลากหลายจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจของความเป็นศิลปะ การนิยามถึงอะไรบางอย่างคือการ พยายามค้นหาและจำกัดพื้นที่หรือให้ที่อยู่แก่สิ่งๆ หนึ่งเพื่อสร้างความชัดเจนให้เกิดขึ้น ปัจจุบัน Media Art เป็นคำที่เริ่มคุ้นเคยเมื่อกล่าวถึงศิลปะร่วมสมัย (Contemporary Art) คำๆ นี้ถูกสร้างขึ้น โดยวางกรอบอยู่บนสื่อปฏิบัติที่มีรากฐานอยู่บนเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะใน ฝั่งตะวันตก Media Art ถูกวางรากฐานของการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วยองค์ความรู้อันหลากหลายที่เชื่อมโยงกันเป็นพลวัตร ทั้งวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยาและศิลปะ ดังนั้นสิ่งที่เกิดหรือลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของ Media Art คือปฏิสัมพันธ์ของผู้คนที่มีต่อสังคม วัฒนธรรม และความรู้ที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ในยุคดิจิทัล ยิ่งเมื่อตีความในขอบเขตของคำว่ามีเดียที่หมายถึงสาร (Message) หรือการสื่อสารมีเดียอาร์ตจำต้องเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมอย่างแยกไม่ออก ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าเราอยู่ในโลกของสังคมยุคดิจิทัล การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่คุ้นเคยเรียกได้ว่าคนในยุคปัจจุบันอยู่ในโลกของ ไซเบอร์สเปซ (Cyberspace) ซึ่งมีการติดต่อสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตหรือ ก็โทรศัพท์มากกว่าการติดต่อพูดคุยกันซึ่งหน้าโดยตรง สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือปฏิสัมพันธ์ของผู้คนในรูปแบบต่างๆ ถือเป็นเรื่องในระดับ วัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อันแปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัยและแน่นอนว่ามีผลกระทบต่อการสร้างงานศิลปะที่อาจนำโลกไซเบอร์สเปซ เข้ามาเปิดบทสนทนาบทใหม่กับผู้ชม เช่น ผลงานศิลปะชิ้นหนึ่งของปรัชญา พิณทอง ที่ผู้ชมต้อง Log in เข้าระบบถึงสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในงานได้ในนัยยะหนึ่งการเกิดขึ้นของมีเดียอาร์ตจึงเกิด การการคิดค้นประดิษฐ์เครื่องมือหรือสื่อ (Medium) ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับเทคโนโลยี อันสัมพันธ์กับวิถีชีวิต จุดเริ่มต้นของ New Media จึงเกิดจากการที่มีคนคิดนอกกรอบ และพยายามหาวิถีในการสร้างงานศิลปะที่ต่างออกไป ซึ่งเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นต่างๆ ในโลก ร่วมสมัยได้ ก่อให้เกิดความน่าตื่นตาตื่นใจจนศิลปินจำนวนหนึ่งเข้าไปค้นหาศักยภาพและนำมาประยุกต์ใช้ในงานศิลปะดังที่ วิชาญพิณกาญจนพงศ์ กล่าวว่าเทคโนโลยีสามารถเป็นภาษาในงานศิลปะ ได้ถ้ามีศิลปินเข้าไปค้นหาและเลือกนำมาใช้ ดังนั้นการให้นิยามและขอบเขตของคำว่ามีเดียอาร์ตจึงเชื่อมโยงอยู่ในหลายบริบทซึ่งผันแปรไปตามพื้นฐานของความรู้การรับรู้และความเข้าใจ รวมถึงสังคมวัฒนธรรมของศิลปินคนนั้นๆ จากการสัมมนา (Seminar) ของนิทรรศการ Okaki Biennale ประเทศญี่ปุ่น ได้ข้อสรุปว่า new media ของตะวันตกมีศักยภาพและ ลักษณะพิเศษที่แตกต่าง ไปจาก New Media ของตะวันตกซึ่งไม่สามารถนิยามไปอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะเพราะวัฒนธรรม ภาษา การใช้มีเดียและองค์ความรู้ที่มีเดียเติบโตมาพร้อมกับ วัฒนธรรมของศิลปินเองนั้นสามารถสร้างตัวแปร และความชัดเจนขึ้นในแต่ละวัฒนธรรมได้ ดังนั้นความหมายของ New Media จึงสามารถขยายให้ตรงกับสถานะของสังคมวัฒนธรรมนั้นๆ เพื่อที่จะบ่งชี้ความหมายในแบบของเราเอง ดังนั้นในการพิจารณาว่า New Media คืออะไร เราจำต้องย้อนเข้ามาเร้าคำถามที่ว่า ศิลปินในพื้นที่ (Region) นี้หรือศิลปินไทยที่เข้ามาในขอบเขตของ new media มีฐานความรู้มาอย่างไรและจะขับเคลื่อน ไปทิศทางใด จากองค์ประกอบเหล่านี้จะแสดงลักษณะ โครงสร้างตัวผลงานออกมาเองที่มีเอกลักษณ์

เฉพาะอันไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้เพราะศิลปินไทยยืนคนละตำแหน่ง กับศิลปินตะวันตกแม้ไทยเราจะรับแนวคิดและกระแสการสร้างผลงานศิลปะ บางอย่างมาจากตะวันตกด้วยกระบวนการทำให้เป็น โลกาภิวัตน์ แต่ถ้าเราไปอิงกับกรอบวัฒนธรรมของตะวันตกเราก็จะสับสน เพราะเราไม่ได้มีรากฐานแบบวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อีกทั้งสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม ไม่ใช่สังคม เทคโนโลยีอุตสาหกรรมซึ่งมีประเด็นการสร้างงานต่างกัน

ดังนั้นถ้าเราไปอิงในตำแหน่งของคนที่เขาชำนาญแล้วจะทำให้เราไม่สามารถเติบโต และได้รับการบรรจุให้อยู่ใน new media movement ของตะวันตกได้ นั่นคือเราไม่ควรคิดตามพื้นฐานของตะวันตกว่ามีเดียอาร์ตคืออะไร เพราะเรามีวิธีการใช้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นกรอบของ new media ในแต่ละพื้นที่จึงมีความหลากหลายตามวัฒนธรรม เช่น ในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้มีภาวะการใช้มีเดียในแบบหนึ่ง ซึ่งอิงตามวัฒนธรรมของตัวศิลปินเอง อาจกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ว่ามีเดียอาร์ตของไทยมีลักษณะและรูปแบบเฉพาะที่อยู่ในบริบทของตน ซึ่งผันแปรไปตามความสนใจพื้นฐานความรู้ประสบการณ์และการเลือกใช้ภาษาในการแสดงออกของศิลปิน อีกนัยหนึ่ง ศิลปะกับสื่อเป็นสิ่งที่สอดคล้องกันคือการใช้และการถูกใช้เมื่อสื่อเป็นเครื่องมือที่ศิลปินเลือกใช้ ดังนั้นสิ่งจึงหมายถึง “มิติของการใช้” และ New Media ก็ถูกนำไปเชื่อมโยงกับสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี และวิธีการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในยุคร่วมสมัย ซึ่งเป็นวิธีการใช้ความคิดและการรับรองความคิดในนัยยะหนึ่งการใช้สื่อและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจึงเปรียบได้กับการสนทนาพูดคุย(dialogue) เพราะเริ่มต้นจากสิ่งที่ศิลปินคิดและวิธีการที่นำมารองรับความคิดนั้นจะเป็นสื่อใดก็ได้ที่ศิลปินนำเข้ามาตอบโต้กับความคิดของเขาซึ่งขึ้นกับการตีความของแต่ละบุคคล สิ่งที่เห็นได้ชัดเมื่อกล่าวถึงคำว่ามีเดียอาร์ตคือการนำการจำกัดความต่อรูปแบบหนึ่งของผลงานศิลปะ โดยใช้สื่อปฏิบัติเป็นตัวตั้งซึ่งเป็นสื่อรูปแบบหนึ่งที่แตกต่างจากสื่อเดิมในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้ขอบเขตของเทคโนโลยีในโลกยุคดิจิทัลเป็นตัวรองรับนั่นคือมีเดียอาร์ต ถูกพัฒนาโดยเทคโนโลยีและอยู่บนพื้นฐานข้อมูลทางเทคโนโลยี และสำหรับเมืองไทยรูปแบบการใช้มีเดียอาร์ตยังกำลังระหว่างการควบคุมของศิลปินกับการวางแผนของศิลปินว่าจะจัดการให้สื่อชิ้นนั้นทำงานอย่างไร เพราะคนไทยไม่ได้มีพื้นฐานทางความคิดอยู่บนเทคโนโลยีแบบตะวันตก บางครั้งการถ่ายทอดความคิดนั้นผ่านสื่อหรือผ่านเครื่องมือเครื่องใช้แต่มีเดียอาร์ตที่ได้พบเห็นในสังคมไทยไม่ได้ทำให้รู้สึกว่ามีศิลปินไทยได้ใช้สื่อเพื่อให้สื่อทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ ศิลปินไทยไม่ได้ใช้กลไกของสื่อใหม่ในการถ่ายทอดสิ่งที่เป็นอยู่ได้ สิ่งที่เกิดขึ้นจึงเน้นที่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับการควบคุมความรู้สึกที่ศิลปินถ่ายทอดสื่อสารออกมา สื่อมีกลไกและปรากฏการณ์ของตัวเองที่ไปเชื่อมโยงกับระบบหลายระบบที่ซับซ้อน โดยเฉพาะภาวะทางวัฒนธรรม ดังนั้นการนิยามมีเดียอาร์ตจึงมีภาวะที่แยกซ้อนกันอยู่เสมอระหว่างความสัมพันธ์ของอัตตาสังคมวัฒนธรรมและเทคโนโลยีอย่างแยกไม่ออก

“ผลกระทบ ผลสะท้อน”

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอันเกิดจากกระบวนการทำให้เป็นโลกาภิวัตน์ใน
โลกร่วมสมัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์มีเดียอาร์ตในสังคมไทย

ศิลปะร่วมสมัยของไทยนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามโลกทั้งจากการถึงกันของสื่อ จากการทำให้เป็นโลกาภิวัตน์ ของโลกตะวันตก จึงขอหยิบยกคำกล่าวของอารยา ราษฎร์จำเริญสุข ที่ว่า “หลายครั้งในการพูดถึงภาพรวมของสังคมเรามันใจมากกว่านานาชาติจะเป็นผลต่อชาติ และการทำตามกระแสเป็นวิสัยมนุษย์อย่างหนึ่งที่น่าสงสัยก็คือคนในวงการศิลปะซึ่งทำงานที่เรียกว่าสร้างสรรค์ ควรได้รับการยกเว้นจากทัศนคตินี้หรือไม่แะถ้าใช่เป็นอย่างไร ที่จริงมีศิลปินที่รักษาแนวทางที่

เคยเป็นมาเอาไว้ได้อย่างแข็งขันและมากกว่าในเชิงต่อต้านความเป็น ไปข้างนอกบ้านด้วยเหตุแห่งการถึงกันของสื่อ ดาก็ยังปิดและหูกี้ไม่ได้ยินเสียงที่ไม่อยากจะได้ยินและไม่ว่าการมองเห็นจะจับตาอยู่ตรงสิ่งที่ใหม่กว่าและมาที่หลังแต่ทุกๆ กระบวนการสร้างงานเดิมๆ ยังมีอยู่และดำเนินไปมีคนทำงานศิลปะหลากหลายกลุ่มหลากหลายความถนัดต่างชอบและ โดยเฉพาะต่างรสนิยม หากศิลปะมีอาการไหลไปอย่างสอดคล้องกับการมีชีวิตในช่วงเวลา ณ ขณะนี้จึงเป็นช่วงที่เราเกี่ยวข้องและพึ่งพาสื่อใหม่เมื่อเทียบกับช่วงเวลาที่ผ่านมา ”

จากคำกล่าวเบื้องต้นชี้ให้เห็นว่าการสร้างสรรค์งานศิลปะนั้นสอดคล้องกับการใช้ชีวิตหรือปฏิสัมพันธ์ที่เรามีต่อภายนอก ดังนั้นกระบวนการทำให้เป็น โลกาภิวัตน์ที่ตะวันตกพยายามจะทำให้โลกเป็นหนึ่งเดียวในทุกๆ ด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ การให้ความรู้ และในเชิงวัฒนธรรมที่เข้ามาด้วยการสื่อสารนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อและมีบทบาทอย่างมากต่อการรับรู้ และการใช้ชีวิตซึ่งแน่นอนว่าย่อมส่งผลกระทบต่อการสร้างผลงานศิลปะของศิลปินด้วย นั่นคือ โลกาภิวัตน์ได้นำพาข้อมูลและผู้คนเข้าหาถึงกันได้ง่ายขึ้น ในโลกยุคดิจิทัลทำให้ผู้คนมีโอกาสเห็นงานจากหลากหลายแหล่งในเวลาเดียวกันผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต จึงเป็นความท้าทายของศิลปินในกระแส โลกาภิวัตน์ที่จะทำอะไรถึงจะไม่ไปเลียนแบบคนอื่นและจะสร้างจุดยืนของตนเองอย่างไร

ภายใต้ร่มเงาของโลกาภิวัตน์ทำให้ศิลปินไทยต้องปรับตัวเอง รับรู้จุดยืนและมองหาทิศทางในอนาคต สำหรับศิลปินบางคนถือเป็น โอกาสที่จะนำพาตัวเองไปสู่นานาชาติ เพราะสามารถนำพาตนเองไปสู่กลุ่มอื่น มุมมองอื่น ปฏิสัมพันธ์อื่นในต่างถิ่น ได้อย่างไม่เคอะเขิน ขณะที่บางคนมองว่า โลกาภิวัตน์เป็นสิ่งคุกคาม มองว่า โลกาภิวัตน์เป็นการล่าอาณานิคมทางวัฒนธรรมของตะวันตก ซึ่งทำให้เกิดความสับสนในสังคมไทยที่เต็มไปด้วยความหลากหลาย เกิดเป็นภาวะไร้สติจนหาตัวเองไม่เจอ หาจุดยืนหาความภูมิใจไม่ได้ว่าอยู่ตรงไหนและสิ่งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อศิลปะ ดังนั้นศิลปินต้องเข้มแข็งในจุดยืนของตัวเอง ในการที่จะนำเสนอความคิดสร้างวาทกรรมของตน แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ประหลาดใจที่ศิลปินไทยหลาย ๆ คนจะพาตัวเองไปสู่นอกบ้าน เพราะในเมืองไทยขณะนี้พื้นที่เก็บผลงานศิลปะยังไม่มากพอที่จะเติมเต็มให้ศิลปินที่มีอยู่มากได้

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอีกอย่างหนึ่งในศิลปะร่วมสมัยคือคำว่ากระแสซึ่งมาพร้อมกับการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ที่มนุษย์มีร่วมกัน กระแสในศิลปะเกิดขึ้นจากความนิยมชมชอบของรสนิยมของคนกลุ่มหนึ่งที่มีอยู่ร่วมกันที่อาจเรียกได้ว่าอยู่ชั่วคราว ซึ่งมีหลายๆ ปัจจัยอยู่เบื้องหลังการเกิดกระแสนั้น ทั้งความสัมพันธ์กับอำนาจของกลุ่มผู้มีปัจจัย (Elite) ในสังคม กลุ่มศิลปิน กลุ่มภัณฑารักษ์ (Curator) หรือกลุ่มนักวิจารณ์เป็นผู้ปลุกปั่นกระแสนั้น แม้ว่าภาพรวมของศิลปะร่วมสมัย (Contemporary Art) เรียกได้ว่าหลากหลายและ ไร้ทิศทางแต่ความคิดในการสร้างงานศิลปะตะวันตกนั้นมีประวัติศาสตร์ที่ผูกอยู่ด้วยกันอย่างเป็นตรรกะและระเบียบแบบแผนในตัวเอง ความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลากหลายและไร้ทิศทางของศิลปะร่วมสมัยก็มีกระแสหลัก (Mainstream) ที่เกิดขึ้นอยู่อันเห็นได้ชัด ในนิทรรศการศิลปะระดับนานาชาติทั้ง Biennial, Triennial ทั้งหลายซึ่งกระแสศิลปะไทยนั้นกำลังเดินตามกระแสโลกอยู่

สำหรับกระแสที่เกิดขึ้นถือว่าเป็นสิ่งที่มาแรงและไปแรง ขึ้นกับมุมมองของศิลปินที่มอง กระแสนั้นว่าจะร่วมไปกับกระแสหรือมันคงยืนด้านทานไม่หวั่นไหว สำหรับศิลปินบางคนกระแส ก็เป็นโอกาสและเขาก็ถนัดที่จะไปกับกระแส แต่สำหรับบางคนกระแสเป็นสิ่งที่ควรหลีกห่างออกมา ยืนอยู่ข้างนอกและคอยมองว่ากระแสจะพาไปไหน จึงขึ้นอยู่กับว่าศิลปินมีหลักคิดมีสติปัญญาไหม เช่นศิลปินบางคนพอกระแสขึ้นตามแนวทางที่ตนเองกำลังทำอยู่ก็มีชื่อเสียงในวงการพอกระแส หดชื่อเสียงก็ตก กระแสจึงเป็นแฟชั่นและเป็นการตลาดอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ในเทศกาลศิลปะ นานาชาติมีเดียอาร์ตถือได้ว่าเป็นกระแสอยู่ จึงเป็นสิ่งท้าทายและดึงดูดศิลปินให้ทำมีเดียอาร์ตมากขึ้น ดังนั้นขึ้นกับว่าศิลปินนั้นจะก้าวเข้าโลกแฟชั่นใหม่ซึ่งไม่ใช่เรื่องเสียหายที่จะลองถือเป็นการหา ประสบการณ์ แต่ศิลปินจะเก็บเกี่ยวประสบการณ์นั้นจนสามารถมีทัศนคติของตนเอง ยืนบนลำ เหนียงตัวเองได้หรือไม่ นั่นเป็นสิ่งสำคัญกว่า

อีกปัจจัยหนึ่งที่ต้องพิจารณาคือปัจจุบันภัณฑารักษ์ (Curator) เป็นผู้บทบาทในการสร้าง กระแส ไม่ว่าจะเป็นภัณฑารักษ์กึ่งนักวิชาการหรือภัณฑารักษ์ศิลปิน ในระดับหนึ่งการกำหนดวิธี คิดและทิศทางของศิลปะนั้นอาศัยการวิเคราะห์การตลาดด้วย เช่นในการตั้งประเด็นขึ้นมาประเด็น หนึ่งก็อาศัยการตลาดและวิชาการมารองรับ จากนั้นก็อาศัยสื่อมาประชาสัมพันธ์ต่อไป ส่วนหนึ่งที่ ปฏิเสธไม่ได้คือกระแสศิลปะที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องของธุรกิจที่ศิลปิน นักวิชาการ นายหน้าซื้อขาย ศิลปะ (Art Dealer) กำลังปั่นราคา โดยเฉพาะศิลปะสมัยใหม่ ที่ขณะนี้ราคาอิมตัวจนสูงสุดแล้ว ทำ ให้นักการตลาดพยายามหาศิลปะร่วมสมัย (Contemporary Art) มารองรับหาสินค้าใหม่ๆ ขึ้นมา ปลุกปั่น เช่นงานร่วมสมัยของจีน ดังนั้นศิลปินเองก็ต้องพยายามทำความเข้าใจกระแสโลก และต้อง ตระหนักว่าจะทำอย่างไรกับกระแสนั้นด้วยซึ่งเป็นการมองแบบวัตถุนิยม อย่างไรก็ตามทัศนคติของ แต่ละคนย่อมต่างกัน ถ้าถามนักวิชาการ ถามภัณฑารักษ์ หรือถามศิลปิน ก็คงได้คำตอบที่ต่างกัน เพราะมีเรื่องผลประโยชน์ที่ซ้อนทับกันอยู่ ทำให้เส้นแบ่งระหว่างธุรกิจและศิลปะคลุมเครือและ สับสน

โลกาภิวัตน์จึงมีผลกระทบต่อกระบวนการคิด การสร้างองค์ความรู้ที่ตะวันตกพยายามเข้า แทรกซึมและครอบงำผู้คนชาติอื่นๆ ซึ่งความรู้ เทคโนโลยีและวัฒนธรรมเหล่านั้นได้ไหลถ่ายผ่าน ไปมาทั่วโลกอย่างอย่างรวดเร็วด้วยการสื่อสารไม่ว่าจะผ่านสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์หรือการ เดินทางของผู้คน ผลที่ตามมาคือระดับความหลากหลายของการผสมผสานทางวัฒนธรรม ระหว่าง วัฒนธรรมโลกและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่ขึ้นกับการเลือกสรรของชุมชน

สังคมนั้นๆ อย่างศิลปินไทยก็อาจหยิบจับอะไรบางอย่างที่ตนต้องการ นำเทคโนโลยีที่อยู่ตรงหน้าเข้ามาผสานถ่ายทอดกับความคิดของตนซึ่งมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่ต่างกัน ซึ่งแดนสวรรค์เวทมนตร์ก็ได้ให้ความเห็นอย่างน่าสนใจว่า “มีเดียอาร์ตของไทยมีลักษณะเป็นลูกผสม ด้วยพื้นฐานความรู้ที่ต่างกันทำให้ไทยเราไม่สามารถเชื่อมต่อหรือมีรากฐานอยู่บนระบบเทคโนโลยีในแบบตะวันตก สิ่งที่เกิดขึ้นคือเราใช้ในส่วนของบริษัทโซเชียล เราใช้แต่ส่วนสำเร็จรูปมากกว่าระบบขององค์ความรู้ที่ทำให้เทคโนโลยีเคลื่อนไป แม้ว่าจะได้ร่วมงานกับผู้เชี่ยวชาญสายวิศวกร สายวิทยาศาสตร์ เพื่อทำให้มีเดียอาร์ตที่สร้างขึ้นมีประสิทธิผลที่สุด แต่ด้วยความคิดที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง การอ่าน วิธีการเล่าเรื่อง จึงทำให้พอใจมากกว่าที่จะทำด้วยตนเอง แต่ในตะวันตกศิลปินกับผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคกลับสามารถร่วมงานกันได้เป็นอย่างดี อาจเนื่องด้วยองค์ความรู้ที่ผูกเชื่อมต่อกันเป็นระบบเดียวกัน มีจุดยืนทางความคิดที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ จุดนี้มองว่าเป็นเพราะระบบการศึกษาที่ต่างกันระบบการสร้างความรู้ในเมืองไทยแยกกันอยู่เป็นส่วนๆ ไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้ ไม่ได้หมายความว่าไทยเราคือดีกว่าตะวันตก แต่สังคมวัฒนธรรมคนละแบบ ทำให้มีเดียอาร์ตแบบตะวันออกเป็นเรื่องของจิตใจมากกว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีเชิงระบบแบบตะวันตก ส่วนในโลกตะวันตกศิลปินอาจสร้างโปรแกรม (Software) ขึ้นมาเอง นั่นคือเรามีชุดภาษาและชุดเครื่องมืออยู่ร่วมสมัยเดียวกัน แต่มีการแสดงออกต่างกัน และจากการที่คนไทยเป็นแค่ผู้ใช้ทำให้เรามีขอบเขตจำกัด เราต้องการแค่ความสะดวกแพร่หลายไม่ได้มองมากไปกว่าการบริโภค new media ในไทยจึงถูกนำไปใช้งานเชิงพาณิชย์มากและกลายเป็นอุตสาหกรรมบันเทิงไป”

บทบาทและทิศทางในอนาคต

จากภาพรวมของสังคมไทยในปัจจุบันสื่อใหม่และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวางจน

กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันและเห็นได้ว่าผลงานที่ผลิตด้วยสื่อใหม่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ในงานศิลปะเชิงพาณิชย์เป็นอุตสาหกรรมบันเทิง ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์โฆษณา สื่อสิ่งพิมพ์ มิวสิควิดีโอ เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้แทรกซึมอยู่ในวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ อีกทั้งการรับรู้ในสังคมไทยทำให้งานมีเดียอาร์ตที่ผลิตออกมาส่วนมากเป็นเชิงพาณิชย์ เพราะเราไม่ให้ความสำคัญสนับสนุนทางการสร้างสรรค์งานมีเดียอาร์ตในเชิงตรรกะแบบทัศนศิลป์ อย่างจริงจังเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ทำให้คนไทยเลือกเรียนทางสายพาณิชย์มากกว่าทัศนศิลป์ เพราะมีตลาดแรงงานรองรับมากกว่า

ดังนั้นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ผลกระทบต่อการสร้างสรรค์ผลงานมีเดียอาร์ตคือการศึกษา ดังที่ศิลปินหลายๆ ท่านให้ความเห็นว่าสถาบันศิลปะบางแห่งไม่มีการสนับสนุน ไม่มีอุปกรณ์ หรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปิดโอกาส เปิดพื้นที่ให้นักศึกษาได้ทดลองสิ่งใหม่ๆ หรือแม้มีการสนับสนุนแต่สังคมไทยยังขาดการเชื่อมโยงขององค์ความรู้ เราใช้เทคโนโลยีในส่วนสำเร็จรูปจนละเลยที่จะพิจารณาหารากฐานของการพัฒนาของตัวความรู้ นั่น อีกทั้งการสร้างความรู้และการให้ความรู้ยังแยกจากกันเป็นส่วน ๆ ทำให้ผลงานมีเดียอาร์ตในไทยไม่ได้ถูกพัฒนาอย่างเป็นระบบตามตรรกะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแบบตะวันตกที่องค์ความรู้ถูกเชื่อมโยงเป็นพลวัตอย่างไรก็ตามสิ่งนั้น ไม่ใช่ข้อด้อยอาจถือเป็นข้อดีที่ทำให้มีเดียอาร์ตของไทยมีความพิเศษ เพียงแต่ต้องการหาขอบเขตและสร้างบริบทของมีเดียอาร์ตให้ ชัดเจนเท่านั้น

ปัจจุบันศิลปินไทยหันมาใช้สื่อใหม่กันมากขึ้นด้วยปัจจัยหลายๆ ด้านประกอบกัน เช่น จากกระแสศิลปะตะวันตก จากการได้เห็นศิลปินไทยด้วยกันที่ทำ และตื่นตัวกับเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่เข้ามามีบทบาทเป็นส่วนสนับสนุน แต่ขณะเดียวกันถ้านำไปเปรียบเทียบกับสื่ออื่นๆ ทางทัศนศิลป์ อัตราส่วนในการสร้างงานมีเดียอาร์ตยังถือว่าน้อยในสังคมไทย ศิลปินหลายๆ คนยังเลือกที่จะใช้สื่อดั้งเดิมในการนำเสนอผลงานทางศิลปะของตน อาจด้วยการรับรู้ในสังคมไทยที่ยังไม่คุ้นชินกับมีเดียอาร์ตในงานทัศนศิลป์ แต่ไปอ้างอิงอยู่กับงานเชิงพาณิชย์เสียส่วนมาก นอกจากนี้งานมีเดียอาร์ตไม่มีตลาดรองรับในเมืองไทย ไม่เหมือนต่างประเทศ เพราะคนไทยมีการรับงานทัศนศิลป์ในรูปแบบหนึ่ง เช่น งานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพถ่าย งานมีเดียที่ใหม่หลายๆ จึงเข้าไม่ถึงการรับรู้และเข้าใจของคนไทยส่วนใหญ่ ดังนั้นศิลปินไทยที่ทำงานสื่อใหม่จึงมักไปเติบโตในต่างประเทศเสียมาก อย่างไรก็ตามสื่อใหม่ยังคงเป็นสิ่งใหม่ในสังคมไทยที่ยังมีการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลาเหมือนกับเทคโนโลยีที่ไม่หยุดนิ่ง ซึ่งในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาผู้คนเริ่มหนี้อยกับการตามเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นและเริ่มหันกลับมาใช้สื่อเดิม แต่เป็นการกลับมาเพื่อพัฒนาต่อไปยังจุดใหม่ ในขณะนี้สื่อใหม่มีความน่าตื่นตาตื่นใจเพราะเวทมนต์ของเทคโนโลยี ซึ่งสื่อใหม่กำลังพัฒนาตัวเองอยู่ โดยการขยายอาณาเขตเข้าไปสัมพันธ์กับผู้ชมมากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาในระบบเซ็นเซอร์ชิพ (Censorship) และพยายามนำพาตัวเองออกจากการฉายบนสกรีนไปสู่ความเคลื่อนไหวที่เรียกว่า Physical Computing ว่าด้วยเรื่องเซ็นเซอร์ที่ใช้ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์อันมีการเคลื่อนไหวนอกจอใกล้เคียงกับหุ่นยนต์ที่เคลื่อนไหวด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งรูปแบบการติดตั้งใกล้เคียงกับ Interactive Installation และคิดว่าเทคนิคนี้จะเชื่อมต่อไปยังอนาคตด้วย

ในแง่หนึ่งสื่อใหม่จึงเป็นทางเลือกอีกสายหนึ่งให้กับศิลปินในการเลือกใช้เพื่อแสดงออกถึงอัตตาแห่งตนซึ่งสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของยุคสมัยซึ่งไม่มีวันหยุดนิ่ง สื่อใหม่เองได้พัฒนาตัวเองและมีบทบาทสัมพันธ์กับบริบทอื่นๆ เช่นการฉายบนจอภาพ (Screen Based) ที่อยู่บนกรอบสี่เหลี่ยมขณะนี้กำลังเริ่มหมดสมัยแม้จะเคยใหม่ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา แต่ขณะนี้ศิลปินกลับเริ่มมองหาช่องทางอื่นๆ โดยเฉพาะการปฏิสัมพันธ์และความเคลื่อนไหวที่อยู่นอกกรอบสี่เหลี่ยม นั่นคือศิลปะกำลังขยาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของตนออกไปเรื่อยๆ ในอนาคตภายหน้าศิลปะอาจพัฒนาไปสู่ความเป็นไปได้อื่นๆ อีก ซึ่งย่อมเป็นไปได้ตามการสนับสนุนและเอื้ออำนวยของเทคโนโลยี ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าเมื่อศิลปะถูกสร้างด้วยน้ำมือมนุษย์ ตัวตนของมนุษย์ย่อมสัมพันธ์กับวิถีชีวิตสังคมวัฒนธรรมที่หล่อหลอมอัตรานั้นขึ้นมา ในขณะที่เดียวกันเครื่องมือในการถ่ายทอดหรือเทคโนโลยีย่อมมีบทบาท ในการส่งเสริมและเปลี่ยนแปลงรูปแบบผลงานทางศิลปะต่างๆ ตั้งแต่ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ จนถึงคำว่ามีเดียอาร์ตที่เกิดขึ้นมาในยุคปัจจุบัน ในอนาคตย่อมต้องมีคำอื่นๆ เข้ามารองรับรูปแบบของศิลปะที่ผันแปรไปได้อีก ถ้ามานุษย์เรายังไม่หยุดนิ่งต่อการค้นหาและทดลองใช้คำใหม่ๆ ย่อมเกิดขึ้นมาเพื่อรองรับศิลปะอีกแน่นอน เพื่อรอการสำรวจต่อไป

แนวความคิด

เนื่องด้วยข้าพเจ้าเกิดมาในสถานะของความเป็นเพศหญิง ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอบทบาทของภาระทางเพศผ่านสัญลักษณ์และมุมมองที่เพศชายไม่อาจรับรู้ได้

การตระหนักถึงภาระที่แบกอุ้มไว้ มวลมนุษย์ควรทำความรับรู้และความเข้าใจในบริบทของเพศสตรีซึ่งต้องการให้ความรักและให้เกียรติต่อสตรีผู้เป็นเพศแม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

โครงการศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้าเน้นการเชิดชูสตรีเพศผู้มีสถานะแห่งความเป็นแม่ การให้เกียรติและยกย่องสตรีเพศเป็นเรื่องที่มวลมนุษย์ควรให้ความสนใจและทำความเข้าใจ

สัญลักษณ์หลากหลายอาจให้ความเข้าใจโดยตรงไม่ได้ ดังเช่นสตรีที่เรารู้จักแต่เราก็ควรทำความเข้าใจพวกเธอเสียด้วย ในงานศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้าใช้สัญลักษณ์การแสดงออกสากลและแสดงอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้เกิดการเน้นบุคลิกและอวัยวะของสตรีที่ชัดเจน อีกทั้งข้าพเจ้ายังนำคำถามที่สตรีต้องการไปหาคำตอบจากพื้นที่ต่าง ๆ จากปากและการแสดงออกของสตรีเอง การทำศิลปะที่โยนโจทย์ลงไปสู่พื้นที่ที่เป็นพื้นที่สาธารณะทำให้เราจะได้เห็นความต้องการของผู้หญิงอย่างแท้จริง

การมุ่งเน้นและย้ำเรื่องเพศจะทำให้เราเข้าใจตัวเองและเพศตรงข้ามรวมอีกทั้งเพศต่าง ๆ มากขึ้น การเข้าใจสถานะและบริบทของเพศตัวเองก่อนจึงเป็นสิ่งที่เราควรเริ่มต้น

ภาพร่างและการพัฒนาภาพร่าง

ภาพร่างผลงานชุดที่ 1

ภาพร่างรวมของผลงานชิ้นที่ 1

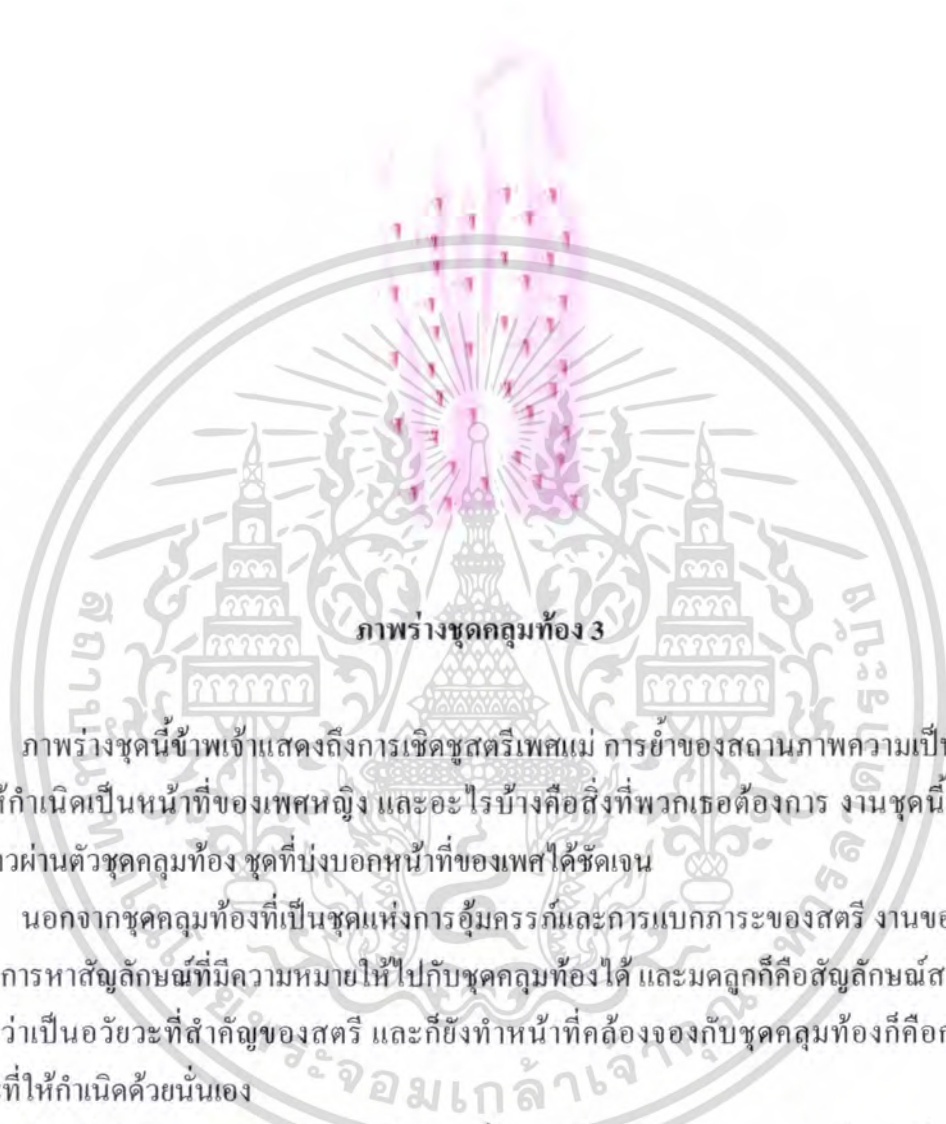
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชุดคลุมท้อง 1

ภาพร่างชุดคลุมท้อง 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชุดคลุมท้อง 3

ภาพร่างชุดนี้ข้าพเจ้าแสดงถึงการเชิดชูสตรีเพศแม่ การย้ายของสถานภาพความเป็นผู้หญิง การให้กำเนิดเป็นหน้าที่ของเพศหญิง และอะไรบางอย่างคือสิ่งที่พวกเขาต้องการ งานชุดนี้จะบอกเรื่องราวผ่านตัวชุดคลุมท้อง ชุดที่บ่งบอกหน้าที่ของเพศได้ชัดเจน

นอกจากชุดคลุมท้องที่เป็นชุดแห่งการอุ้มครรภ์และการแบกภาระของสตรี งานของข้าพเจ้ายังต้องการหาสัญลักษณ์ที่มีความหมายให้ไปกับชุดคลุมท้องได้ และมดลูกก็คือสัญลักษณ์สากล ที่รู้กันทั่วว่าเป็นอวัยวะที่สำคัญของสตรี และก็ยังทำหน้าที่คล้อยจองกับชุดคลุมท้องก็คือการเป็นอวัยวะที่ให้กำเนิดด้วยนั่นเอง

ข้าพเจ้าจึงเลือก ภาพร่างชุดคลุมท้อง 3 เนื่องจากข้าพเจ้าคิดว่าเหมาะสมด้วยองค์ประกอบของความเป็นลายผ้าและความหมายที่ไปด้วยกันได้กับชุดแห่งหน้าที่ของสตรี ซึ่งเป็นการย้ำและเน้นให้เห็นชัดว่าชุดคลุมท้อง ไม่ใช่เพียงชุดที่แค่ใส่เพื่อการคลุมท้องแต่ยังเป็นชุดที่ให้เราตระหนักถึงความจำเป็นเพศที่ต้องให้กำเนิดบุตร และหน้าที่ของความเป็นเพศหญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างวิดีโอ

video document

ภาพร่างวิดีโอชิ้นที่ 1

ข้าพเจ้าต้องการให้มีตัววิดีโอเป็นส่วนประกอบของภายใต้กระโปรงชุดคลุมท้อง เพื่อเป็นการบอกภาพที่อยู่ภายใต้ภาระหน้าที่ของชุดคลุมท้อง ข้าพเจ้าจึงเลือกที่จะแสดงออกในพื้นที่สาธารณะที่จะตอบโจทย์ ความเป็นจริงของความเป็นสตรีด้วยการสวมชุดและบทบาทของซูเปอร์วีแมน (Superwoman) ไปช่วยเหลือและดูแลคุณแม่ที่กำลังเลี้ยงดูบุตรเพื่อเป็นการย้ำให้เห็นถึงบทบาทสตรีในปัจจุบันและที่ผ่านมาว่า นอกจากจะเป็นสตรีที่แข็งแกร่งเรายังต้องทำหน้าที่ดูแลบุตรและดูแลคนรอบข้างจากภาระที่สังคมคาดหวัง

Video Performance

ภาพร่างวิดีโอชิ้นที่ 2

วิดีโอชิ้นนี้พูดถึงความเป็นซูเปอร์วีแมน (superwoman) ความเป็นผู้หญิงที่สามารถทำหลายสิ่งหลายอย่างพร้อมๆ กันในเวลาเดียวกันได้ เช่น โทศัพท์ รีดผ้า ทำอาหาร ในขณะที่ผู้ชายสามารถทำได้แค่สิ่งเดียวเท่านั้น เหตุการณ์อย่างนี้เรียกว่า Multi – Tasking ซึ่งเป็นความสามารถของซิกสมองทั้งสองด้านของผู้หญิงในการทำงานประสานกันได้ดี จึงทำให้ผู้หญิงได้เปรียบทั้งชีวิตส่วนตัวและหน้าที่การงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงจะทำหน้าที่ของซูเปอร์วีแมนด้วยการ สวมชุดและทำงานบ้านหลายๆ อย่างพร้อมๆกันในเวลาเดียวกัน หน้าที่ของแม่ และแม่บ้าน ดูเป็นคำที่เป็นของสตรี ข้าพเจ้าจึงใช้บริบทตรงนี้มาแสดงออกผ่านงานวิดีโอ ด้วยระบบที่ทางวิทยาศาสตร์ให้ความหมายว่า ระบบ multi-tasking

ภาพร่างวิดีโอชิ้นที่ 3

ผู้หญิงเป็นเพศที่มีรายละเอียดทั้งทางร่างกายและการใช้ชีวิต ประจำเดือนและหน้าอกเป็นตัวบ่งบอกถึงทางลักษณะทางกายภาพได้ชัดเจน ทำให้ส่งผลต่อสิ่งต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับสตรีได้ทั้งสิ้น ทั้งความเป็นแม่ และการดำรงชีวิต กังนั้นการที่เราจะต้องชี้แจงถึงระบบที่เรามีและเพศชายไม่มีนั้นเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เพศตรงข้ามได้เข้าใจหัวอกเราว่าอวัยวะทางกายและใจของเราต้องทำงานหนักมากเช่นไรเพื่อให้เพศตรงข้ามได้เข้าใจสถานภาพเราได้มากขึ้นและเป็นการย้ำเตือนสตรีให้รู้รายละเอียดและดูแลตัวเองได้มากขึ้น

ข้าพเจ้าจะทำการแสดงด้วยการสวมบทเป็นซูเปอร์วีแมนผู้รอบรู้ กำลังชี้แจงระบบอวัยวะที่สำคัญของสตรีเพศชายไม่มี การบอกความหมายที่สำคัญต่างๆ รวมทั้งให้ความรู้แก่สตรีเพื่อให้ดูแลตัวเองไปในตัวด้วยการแสดงชิ้นนี้จะบันทึกกลับมาในรูปแบบของวิดีโอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Video Performance

ภาพร่างวิดีโอชิ้นที่ 4

เมื่อเราเป็นสตรีและเราจะต้องแข็งแรงเพื่อที่เราจะทำหน้าที่ของเพศได้อย่างสมบูรณ์เพศ
แห่งการช่วยเหลือของสตรีนั้น เราจะต้องแข็งแรงและอดทน

ข้าพเจ้าจะแสดงสดด้วยการออกกำลังกายด้วยการยกน้ำหนัก เพื่อให้เกิดสมดุลและภาพของ
ความเป็นซูเปอร์วีแมนเน้นซิคมากยิ่งขึ้น บันทึกด้วยรูปแบบของวิดีโอ

What a woman want ?
อะไรที่ผู้หญิงต้องการ

Video Document

ภาพร่างวิดีโอชิ้นที่ 5

วิดีโอภาพร่างชิ้นที่ 5 เป็นชิ้นที่ข้าพเจ้าเลือก เพราะข้าพเจ้าคิดว่าการตั้งคำถามในพื้นที่
สาธารณะน่าจะเป็นคำตอบคำถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างตัวซูเปอร์วีแมน และผู้หญิงได้ดี
ที่สุด การทำงานศิลปะที่ได้สัมผัสกับพื้นที่จริงน่าจะทำให้เราได้พบคำตอบที่ไม่คาดคิด ข้าพเจ้าจึง
ขอตั้งคำถามว่า " What a woman want " คำถามที่สังคมควรที่จะได้ตอบและได้ยิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชุดที่ 2

ภาพร่างชิ้นที่ 1

ข้าพเจ้าคิดว่าที่นอนเป็นพื้นที่พิเศษเป็นที่ราวกับว่าเป็นสถานที่พักผ่อนส่วนตัวของคน ๑
หนึ่งและจะไม่เป็นส่วนตัวก็ต่อเมื่อมีคู่และจะเป็นการใช้พื้นที่ส่วนตัวร่วมกัน

ข้าพเจ้าจึงต้องการให้ที่นอนเป็นพื้นที่พิเศษของผู้หญิงคล้ายกับร่างกายการใช้ชีวิตพื้นที่
ส่วนตัวของตัวเองหรือวันที่จะมีผู้เข้ามาใช้การป้องกันการล่วงล้ำการปกป้องของสิทธิ
เป็นสิ่งที่สตรีอย่างเราควรคำนึง

สัญลักษณ์ที่ข้าพเจ้าเลือกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของ we can do it การชูกำไลข้อมือของสตรี
เป็นสัญญาณบอกแล้วว่าเธอสู้แน่ ข้าพเจ้าจึงนำมาตัดทอนด้วยการนำมาประกอบคล้ายเป็นตัว W
และสีชมพูของความเป็นผู้หญิงที่แข็งแกร่งแต่มุมมนด้วยเทคนิค Digital Print ลงบนผ้าปูที่นอน
คลุมลงบนเตียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 2

สันติภาพของพื้นที่ส่วนตัวของสตรีที่ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอคือสันติภาพของมดลูกและทรวงอกนี้คืออวัยวะที่เป็นพื้นที่ที่ต้องการให้เกียรติไม่ควรใช้เป็นเพียงแค่อารมณ์ทางเพศเพียงอย่างเดียวคืออวัยวะที่ให้กำเนิดและน่านมแก่การเจริญเติบโตการจะเข้ามาในพื้นที่ส่วนตัวของสตรี ต้องให้เกียรติและเสรีภาพแก่เธอ

ข้าพเจ้าเลือกภาพร่างผลงานที่ 2 เพราะเห็นว่าที่นอนคือพื้นที่พิเศษของคนคนหนึ่งและการเปรียบเปรยกับอวัยวะที่ว่าเป็นดังพื้นที่ส่วนตัวเช่นกันควรให้เกียรติและยกย่องเนื่องจากพื้นที่นี้ไม่ใช่พื้นที่เพื่อการบริการทางเพศเพียงอย่างเดียว แต่เป็นอวัยวะแห่งการให้ชีวิตเลยทีเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างผลงานชุดที่ 3

ผู้หญิงต้องแบกรับภาระหลายอย่างแต่ผู้หญิงรู้ว่าพวกเธอจะทำให้ความรู้สึกกดดันต่างๆสมดูลกัน ได้อย่างไรผู้ชายมักขี้มเยาะผู้หญิงที่ชอบจับกลุ่มนินทาพูดคุยแต่พวกเขาไม่รู้หรือกว่านั้นเป็นวิธีจัดการความเครียดอย่างหนึ่งของผู้หญิง และจากการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่ามนุษย์ที่ได้พูดบ่น หรือปลดปล่อยความโกรธมาเป็นความคำพูด มีสุขภาพดีกว่าคนที่เก็บกดเอาไว้ ฉะนั้น การพูดคุยจึงเป็นสิ่งที่ผู้ชายจะต้องเรียนรู้จากผู้หญิงเพื่อคลายเครียดบ้าง

ข้าพเจ้าเลือกใช้สัญลักษณ์ของเก้าอี้ที่ดูเป็นที่พึ่งพิงแทนผู้หญิงในลักษณะการจับกลุ่มเป็นวงใหญ่คล้ายกับประชุมและรอคอยอะไรบางอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชิ้นที่ 2

ข้าพเจ้าสนใจเกี่ยวกับการสร้างศิลปะในสังคมลักษณะการแลกเปลี่ยนภาพร่างชิ้นนี้ นำเสนอในรูปแบบวิดีโอจอเดียว ด้วยการบันทึกการแสดงสดจากการไปออกกำลังกายกับสตรีทุกเพศวัยในสวนสาธารณะ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของสตรีข้าพเจ้าคิดว่าล้วนมีนัยยะแฝง เช่น การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพแข็งแรงเพราะต้องดูแลครอบครัว การหากิจกรรมคลายเครียดจากหน้าที่การงานที่สตรีก็ต้องออกไปทำงานนอกบ้านและรับผิดชอบในบ้านด้วย การหากลุ่มเพื่อนหญิงด้วยการแลกเปลี่ยนทัศนคติ หรือจะเป็นการสร้างรูปร่างให้สวยงามเพื่อความงามนิยมของสังคม

สิ่งเหล่านี้ข้าพเจ้าจึงอยากทดลองเข้าไปอยู่ในช่วงเวลานั้นซึ่งข้าพเจ้ามีความเห็นมากกว่าเป็นเพียง แค่การออกกำลังกาย

ภาพร่างชิ้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มดลูก อวัยวะที่สำคัญที่มักไม่ค่อยกล่าวพูดถึงกันนั้น มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของผู้หญิงที่เป็นเจ้าของและสำคัญต่อการสร้างประชากรโลก คงไม่มีใครปฏิเสธว่าเคยอาศัยอยู่ในมดลูกก่อนลืมตาของโลก

ข้าพเจ้าจึงต้องการนำเสนองานในรูปแบบ 3 มิติ การมีส่วนร่วมกับการงานจำทำให้ด้วงงานสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและทั้งนี้เองข้าพเจ้าจึงเลือก ภาพร่างชิ้นที่ 3 เพราะต้องการให้งานเกิดลักษณะมีการขับเคลื่อนด้วยตัวคนดูการมุดเข้าออก อาจจะทำให้ระลึกถึงสตรีบ้างในลักษณะการคลอเคลและความสำคัญของตัวอวัยวะที่มักไม่ค่อยกล่าวพูดถึงกันมากนักทั้งที่จริงแล้วอวัยวะที่เรียกว่ามดลูกนี้เราทุกคนล้วนเคยผ่านการอาศัยมาแล้ว

กระบวนการสร้างงาน

ข้าพเจ้าเริ่มการทำงานด้วยการคิดและค้นหาความหมายของวัสดุ ก่อน ทั้งชุดคลุมท้อง เดียงนอน และตัวมดลูกที่คนมุดเข้าไปได้ และยังมีตัววิดีโอเป็นตัวประกอบที่สำคัญ

ในชิ้นงานแต่ละ โครงการมีตัวลายผ้าเป็นส่วนประกอบ ซึ่งข้าพเจ้าได้สร้างลายผ้าจากสัญลักษณ์สากลมาเป็นตัวเล่าไปถึงตัววัสดุในแต่ละชิ้นงาน

โครงการศิลปะนิพนธ์ของข้าพเจ้าเป็นงานในลักษณะรูปแบบการจัดวางที่มีทั้งงานสามมิติ วิดีโอ และตัวลายผ้าจาก Computer Print เป็นส่วนประกอบ ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนของการสร้างงานดังนี้

ขั้นตอนการสร้างงานโครงการศิลปะนิพนธ์ โครงการที่ 1

ชุดคลุมท้องเป็นชุดที่สตรีใส่เมื่อมีครรภ์ เป็นชุดเฉพาะเจาะจงสำหรับใส่เพื่อการนี้ โดยเฉพาะข้าพเจ้าเล็งเห็นความสำคัญของชุดมากกว่าการใส่เพียงแค่อุ้มท้อง ชุดคลุมท้องเป็นชุดที่สามารถบ่งบอกบทบาทหน้าที่ของสตรีได้ชัดเจนมาก การเกิดมาเพื่อทำหน้าที่ให้กำเนิดการอุ้มท้องเป็นหน้าที่ของเพศเมีย ข้าพเจ้าจึงต้องการเน้นย้ำบทบาทของชุดที่มีความหมายและนัยยะมากกว่าการเป็นเพียงชุดที่แค่ใส่เวลาตั้งครรภ์

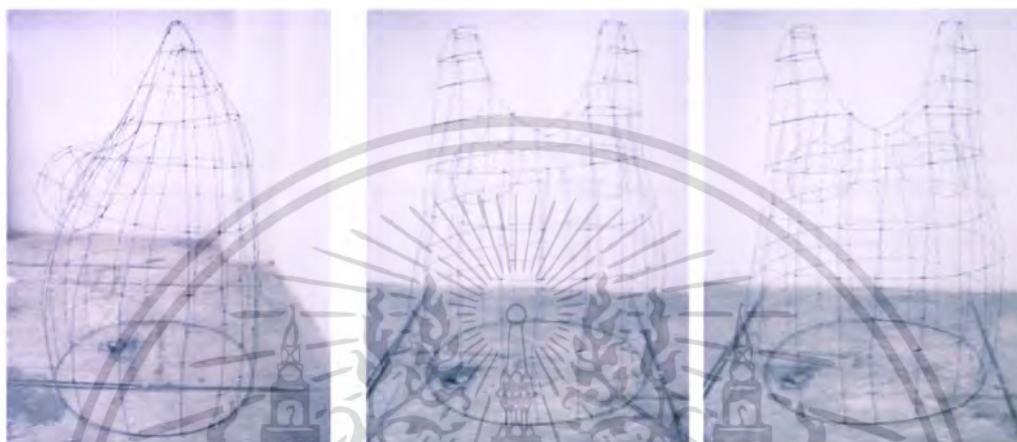
ดังนั้นชุดคลุมท้องของข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องมีขนาดใหญ่ เพราะข้าพเจ้าต้องการให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ และภายใต้กระโปรงชุดคลุมท้องก็มีส่วนของตัววิดีโอ ที่จะบอกเรื่องราวที่ผู้หญิงต้องการด้วยการแสดงสดของข้าพเจ้าในพื้นที่สาธารณะเพื่อสอบถามความต้องการของผู้หญิงผ่านใต้กระโปรงชุดคลุมท้องอันนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการสร้างชุดคลุมท้อง

1. ข้าพเจ้าสร้างโครงหุ่นด้วยเหล็กเส้น เป็นหุ่นรูปผู้หญิงตั้งครรภ์

โครงหุ่นสตรีตั้งครรภ์สร้างด้วยเหล็กเส้น

2. ข้าพเจ้าสร้างลายผ้า ลายมดลูก

มดลูกและรังไข่ เป็นอย่างไร มดลูกคือ อวัยวะสืบพันธุ์ของสตรีซึ่งมีหน้าที่รับและเลี้ยงตัวอ่อนและทารกในครรภ์ โดยเยื่อโพรงมดลูกอยู่ด้านในสุด ทำหน้าที่เลี้ยงตัวอ่อนจะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นรอบ ๆ ถ้ารอบประจำเดือนใดไม่มีการตั้งครรภ์จะหลุดออกมาทางปากมดลูกและช่องคลอด เรียกว่า เลือดประจำเดือนออกมาทางช่องคลอด

ข้าพเจ้าเล็งเห็นถึงบทบาทของชุดคลุมท้องที่เป็นชุดที่บ่งบอกของหน้าที่สตรีได้ชัดเจน เช่นเดียวกับลายผ้า ลายมดลูกที่ข้าพเจ้านำมามาใช้ นั้นมีความไปได้ด้วยกันของการบอกเล่าหน้าที่ของสตรี ข้าพเจ้าเลือกใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมโฟโต้ชอปในการสร้างงานของข้าพเจ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลายผ้า ลายมดลูก สร้างด้วยโปรแกรมโฟโต้ชอป (photoshop) จากคอมพิวเตอร์

กระบวนการพิมพ์

การเลือกผ้าข้าพเจ้าเลือกใช้ผ้าสีชมพูอ่อน ซึ่งเป็นสีที่บ่งบอกถึงความเป็นเพศหญิงได้ เข้าใจโดยสากล กระบวนการพิมพ์ ข้าพเจ้าเลือกใช้กระบวนการพิมพ์ Digital Printing ซึ่งเป็นการพิมพ์ย้อมสีลงบนผ้า โดยตรงกระบวนการนี้ข้าพเจ้าคิดว่ามีความเหมาะสมต่องานของข้าพเจ้าเพราะคุณภาพที่ได้จะออกมาเหมือนลายผ้าที่เราเห็นได้ในชีวิตประจำวันแต่ข้าพเจ้าได้สืบทอดของศิลปะผ่านไปยังลายผ้าลงบนวัสดุอีกทีหนึ่ง

กระบวนการตัดเย็บ

ข้าพเจ้าวัดขนาดจากหุ่นที่สร้างขึ้น

รอบอก	120	นิ้ว
ใต้รอบอก	127	นิ้ว
สูง	80	นิ้ว
คอกว้าง	23	นิ้ว
คอลึก	18	นิ้ว
แขนเสื้อยาว	38	นิ้ว
แขนเสื้อกว้าง	21	นิ้ว

จากนั้นนำไปตัดเย็บในรูปแบบชุดคลุมท้องเหมือนจริง แต่เป็นขนาดที่เราต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการบันทึกภาพวิดีโอ

เนื่องจากข้าพเจ้าต้องการเน้นบทบาทของสตรีผ่านชุดคลุมท้องที่มีนัยยะของหน้าที่สตรีชัดเจนและข้าพเจ้าเลือกที่จะใช้คำว่า “เรื่องใต้กระโปรง” เป็นตัวขยายความของทั้งตัววิดีโอและตัวชุดคลุมท้องนี้เข้าด้วยกัน ด้วยการฉายวิดีโอ ผ่านลงมาในพื้นที่ใต้กระโปรงของชุดคลุมท้องและ “เรื่องใต้กระโปรง” นี้เองข้าพเจ้าจึงไปตั้งคำถามกับสตรีด้วยคำถามที่ว่า “อะไรที่ผู้หญิงต้องการ” (What A Woman Want ?) ซึ่งข้าพเจ้าจะเป็นผู้ถามด้วยการสวมชุดของซูเปอร์วีแมน ไปสอบถามและพูดคุยกับผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะจริง ๆ ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าการสอบถามเช่นนี้ผ่านบทบาทศิลปะเป็นการได้เห็นถึงความคิดในวินาทีนั้นของผู้หญิงทั่ว ๆ ไปที่เราจะได้ทราบว่าเธอต้องการอะไรกันบ้างนี่คือเรื่องใต้กระโปรงจากชุดคลุมท้องซึ่งเป็นชุดของผู้ให้กำเนิด การบันทึกวิดีโอเป็นการบันทึกสดจากการแสดงสดในวันเวลานั้นและนำมาตัดต่อภาพและเสียงให้ชัดเจนมากขึ้นแต่ยังคงรูปแบบข้อมูลที่บันทึกมาไว้อย่างสมบูรณ์

ขั้นตอนการสร้างงานโครงการศิลปนิพนธ์ โครงการที่ 2

1. ข้าพเจ้าเลือกที่นอนไซค์ 3 ฟุต ในลักษณะเตียงเดี่ยวแตรกการแสดงออกจากตัวเองใน ด้านที่จะเตรียมตัวของคนที่เข้ามามีบทบาทในพื้นที่ส่วนตัว

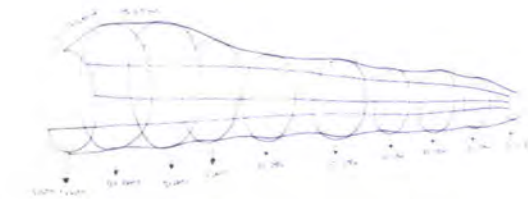
2. ข้าพเจ้าสร้างลายผ้าปูที่นอนจากสัญลักษณ์ของเครื่องหมายสันติภาพ (Peace) ด้วยการนำเอาอวัยวะของเพศหญิงคือมดลูกและเต้านม ซึ่งเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญมากกว่าเรื่องราวในเชิงเพศสัมพันธ์แต่เป็นถึงอวัยวะที่ให้กำเนิดและน้ำนมเพื่อการเจริญเติบโต อวัยวะทั้งสองนี้ข้าพเจ้าจึงนำมาประกอบกับเครื่องหมาย พิช (Peace) เพื่อสร้างเป็นลายผ้าซ้ำกันไปทางผืนด้วยโปรแกรม โฟโต้ชอป (Photoshop) และผ่านกระบวนการพิมพ์ผ้าโดยตรงระบบ ดิจิทัลปริ้นท์ (Digital Print)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการสร้างงานโครงการศิลปนิพนธ์โครงการที่ 3

การข้าพเจ้าสนใจงานที่มีรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับคนดู ข้าพเจ้าจึงนำเสนอความคิดผ่านรูปแบบงานสามมิติที่จำลองจากมดลูกบวกับจินตนาการของข้าพเจ้าที่ต้องการให้ผู้คนหันคิดถึงการกลับไปสู่ที่เดิม และการนึกถึงเพศแม่ผู้ให้กำเนิด ซึ่งผลงานของข้าพเจ้าเหมือนเป็นการกลับเข้าไปค้นหาคำตอบซึ่งจะมีภาพเคลื่อนไหวจากทีวีเป็นส่วนประกอบในตัวงานและหนังสือบอกเล่าผ่านภาพและภาษา

1. ข้าพเจ้าเขียน โครงร่างของตัวมดลูกทั้งหมดก่อน ในความยาว 2 เมตร ความกว้างรัศมี 120 เซนติเมตร ลดหล่นลงไปรอบวงละ 10 เซนติเมตร ซึ่งใช้เหล็กเส้นจำนวน 6 กิโลกรัม ในการสร้างโครง

2. จากนั้นเมื่อได้โครงของมดลูกเรียบร้อยแล้ว จึงทำการบูรอบโครงด้วยฟองน้ำ

3. ใช้ผ้ากำมะหยี่สีแดงเย็บโดยรอบของโครงมดลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. และในส่วนของภาพพิมพ์ ข้าพเจ้าใช้เทคนิค Silk Screen พิมพ์ลงบนผ้าและตัดเป็นฟอรม์ออกมาเย็บประกอบบนุ่น รวมทั้งตัวโครงทั้งหมด รวมทั้งหนังสือที่จะเป็นคล้ายสมุดภาพบอกเล่าเรื่อง ข้าพเจ้าใช้กระบวนการพิมพ์สกรีนสีเดียวเป็นเทคนิคในการสร้างงาน

5. ภาพเคลื่อนไหว ข้าพเจ้า หากภาพเคลื่อนไหวที่มีเนื้อหาภาพโยงโยไปถึงเพศแม่ให้หวนนึกถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

วิเคราะห์การสร้างสรรค์

แนวทางที่แปลกใหม่และความคิดสร้างสรรค์เหมาะสมอย่างยิ่งกับโลกในยุคปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาซึ่งเราเองก็ต้องเปลี่ยนแปลงตาม จะมายึดติดอยู่กับความคิดเดิมๆ คงไม่ได้ การมีความคิดสร้างสรรค์จะทำให้สามารถปรับเปลี่ยนตัวเอง ให้รับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ และนำมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมอย่าลืมนึกว่าโลกเรามีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างทุกวันนี้ก็เพราะความคิดสร้างสรรค์

ดังนั้นข้าพเจ้าคิดว่า ไม่ว่าเราจะเป็นมนุษย์ที่สร้างงานในศาสตร์ใดก็ตาม เราควรที่จะเป็นมนุษย์ที่ใช้ความคิดกับสิ่งที่ทำตรงหน้าให้อย่างคุ้มค่าและส่วนตัวของข้าพเจ้า คิดว่าศิลปะในโลกแห่งยุคโลกาภิวัตน์เป็นการ ไม่แบ่งแยกมีความร่วมมือร่วมใจกันการเป็นโลกและหมู่บ้านเดียวกัน เราควรจะทำความรู้จักกัน ไม่ควรปิดกั้นพรมแดนทั้งทางภูมิประเทศและภูมิปัญญา ดังนั้นข้าพเจ้าจึงจะให้ความสำคัญกับความคิดมากกว่า การใช้อารมณ์ของตนเองในการแสดงออก เพราะข้าพเจ้าต้องการให้ผลงานข้าพเจ้าได้เข้าไปสู่สังคมบ้างแม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม

ผลงานของข้าพเจ้าจึงมีการวิเคราะห์ในรูปแบบเชิงความคิด ซึ่งลักษณะรูปทรงของงานก็มีลักษณะพื้นฐานจากความเป็นจริงอยู่ทั้งตัวงานและแนวความคิด

ผลงานชิ้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อผลงาน	เรื่องใต้กระโปรง
ขนาด	กว้าง 150 cm. x สูง 200 cm.
เทคนิค	สื่อผสม

วิเคราะห์ทัศนธาตุ

รูปทรง (Form) งานของข้าพเจ้าเป็นวิดีโอ อินสตอลเลชัน (Video Installation) งานจึงแบ่งเป็นตัววัตถุศิลปะ (Object Art) และภาพเคลื่อนไหวประกอบเข้าด้วยกัน ข้าพเจ้าได้ใช้รูปทรงหลักคือรูปทรงของหญิงตั้งครรภ์แต่ข้าพเจ้าต้องการสื่อความหมายด้วยชุดคลุมท้องให้เป็นมากกว่าเพียงชุดที่ใส่ตอนตั้งครรภ์ แต่ชุดคลุมท้องนี้เอง เป็นชุดที่บ่งบอกถึงบทบาทและหน้าที่ของเพศหญิงได้อย่างมีความเป็นแม่่มากที่สุด

ในส่วนของภาพเคลื่อนไหว ข้าพเจ้าใช้วิธีส่งสารให้กับผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะทั่ว ๆ ไป ตามท้องถนนด้วยคำถามว่า “What a woman want” (ผู้หญิงต้องการอะไร) แต่ในด้านลักษณะภาพจะมองก็ประกอบที่เป็นไปในทางเชิงข้อมูล (Video Document)

สี (Colour) ผลงานของข้าพเจ้าใช้ความหมายในเชิงสัญลักษณ์อยู่แล้ว สีในผลงานโดยรวมจะเป็นสีชมพู สีที่ให้ความเป็นผู้หญิงโดยสากล ทั้งชุดคลุมท้องและตัวชุดเปอริวแมน

พื้นผิว (Texture) พื้นผิวของข้าพเจ้าคือลายผ้าลายมดลูกที่ปรากฏบนชุดคลุมท้อง เพื่อสัมพันธ์กับการพูดเน้นถึงบริบทหน้าที่มดลูกเป็นอวัยวะที่มีหน้าที่คล้ายคลึงกับชุดคลุมท้อง คือเป็นที่ให้พักพิงก่อนที่ประชากรบนโลกจะเกิด ทั้งมดลูกและชุดคลุมท้องจึงมีบริบทที่เน้นสถานะของผู้หญิงเหมือนกัน ดังนั้นพื้นผิวที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้นจึงผ่านมาในรูปแบบของการพิมพ์ลงบนผ้าด้วยระบบดิจิทัล (Digital Print)

พื้นที่ว่าง (Space) ช่องว่างระหว่างชุดคลุมท้องและภาพเคลื่อนไหวที่ฉายภายใต้กระโปรง เป็นพื้นที่ที่ทำให้เป็นเรื่องราวของคำว่า เรื่องใต้กระโปรง ภายใต้กระโปรงที่เป็นดังชุดที่สวมเพื่อให้กำเนิดจึงเป็นเรื่องราวที่ยิ่งใหญ่และการเปิดเผยแสดงเพื่อให้เห็นถึงการอยากให้สังคมรับรู้ ของคำถามที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้น คือ “ผู้หญิงต้องการอะไร” (What a woman want)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานชิ้นที่ 2

ชื่อผลงาน

พื้นที่พิเศษ

ขนาด

3.5 x 6 ฟุต

เทคนิค

เตียงนอน ผ้าปูที่นอนพิมพ์ลายและปักลาย

รูปทรง (Form)

การที่ข้าพเจ้าพูดถึงการสร้างงานชิ้นนี้ในเชิงลักษณะพื้นที่ส่วนตัว ข้าพเจ้าเลือกรูปทรงของเตียงนอนเดี่ยว 3 ฟุต แสดงถึงพื้นที่ส่วนตัวของข้าพเจ้า ที่นอนคือพื้นที่พิเศษของคนคนหนึ่งและการเปรียบเทียบกับอวัยวะที่ว่าเป็นดังพื้นที่ส่วนตัวเช่นกัน ควรให้เกียรติและยกย่องเนื่องจากพื้นที่ที่นี้ ไม่ใช่ พื้นที่เพื่อการบริหารทางเพศเพียงอย่างเดียว แต่เป็นอวัยวะแห่งการใช้ชีวิตเลยทีเดียว

พื้นผิว (Texture)

ลวดลายของผ้าปูที่นอนคือพื้นผิวที่แสดงออกจากสัญลักษณ์เสรีภาพที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้นจากอวัยวะที่ทุกคนไม่ควรเห็นเป็นเพียงอวัยวะเพื่อการบริหารความสุขทางเพศ หากแต่เป็นอวัยวะที่มีภาระและหน้าที่อันหนักหน่วง พื้นผิวลวดลายการใช้ที่ข้าพเจ้าย้ำเน้นกลับไปกลับผ้าปูที่นอนเพื่อระบุและเน้นถึงความสำคัญของเพศหญิงนั่นเอง

พื้นที่ว่าง (Space)

ความว่างเปล่าบนเตียงเพื่อเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของลายผ้า ที่มีความหมายบ่งบอกเพื่อให้เกียรติสตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานชิ้นที่ 3

ชื่อผลงาน มุด
ขนาด 150 cm. x 250 cm.
เทคนิค สื่อผสม

รูปทรง (Form) มดลูก เป็นอวัยวะที่อยู่ต่อจากปากมดลูก มีลักษณะคล้ายลูกชมพู อยู่ในอุ้งเชิงกรานระหว่างกระเพาะปัสสาวะกับลำไส้ตรง มดลูกมีช่องตรงกลาง เรียกว่า โโพรงมดลูก มดลูกคู่ เฝิน ๆ จะเป็นรูปป้อมเหลี่ยม ยาวประมาณ 7-8 ซม. กว้าง 4-5 ซม. มดลูกนี้มีความสำคัญมากคือเป็นที่อยู่ของลูก อวัยวะนี้ทำให้ผู้หญิงต่างจากผู้ชาย

ข้าพเจ้าสร้างผลงานสามมิติในลักษณะการจำลอง และผลงานก็จะทำให้เกิดการจำลอง ซ้อนทับด้วยการมุดกลับเข้าไปอีกครั้งของผู้ชม มดลูกเป็นคำพูดที่ใคร ๆ ไม่กล้าพูดถึงการจำลอง สถานการณ์ด้วยรูปทรงของมดลูกอาจจะทำให้ผู้คนได้กลับเข้าไปหาความหมายที่ลึกซึ้งของอวัยวะ ที่เป็นสมบัติของสตรีทั้งโลก

พื้นผิว (Texture) ในส่วนของสามมิติที่เป็นมดลูกข้าพเจ้าเลือกใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่มทำให้รู้สึกสบาย และส่วนของหนังสือประกอบด้วยภาพและเนื้อหา ช้ำๆ ที่ต้องการเน้นและย้ำให้เข้าใจในความหมายที่ลึกซึ้งของผู้หญิง รวมทั้งภาพเคลื่อนไหวที่จะบอกเล่าด้วยภาษาภาพของสตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ว่าง (Space) พื้นที่ว่างเป็นช่องทางเพื่อให้ทุกคนได้มุดเข้าไปหาคำตอบหรือแม้เพียงการได้ลองเข้าไปพุกพ้อนก็จะได้พบกับความหมายที่ข้าพเจ้าเว้นที่ว่างไว้ ึ่ให้เพื่อทำความเข้าใจผ่านการจำลองอวัยวะที่ผู้ขายไม่มีและทุกเพศควรกลับเข้ามาทำความเข้าใจในพื้นที่แรกที่เรากำเนิดขึ้นมา

วิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์

งานศิลปะจัดวางของข้าพเจ้า เป็นงานที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ชมทั้งงาน สามมิติและภาพเคลื่อนไหว การที่ข้าพเจ้าได้ไปสำรวจและสัมผัสกับผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ ทำให้ข้าพเจ้าได้รับรู้แง่มุมเล็กๆ น้อยๆ มากกว่าการที่ข้าพเจ้าจะสร้างงานอยู่ในห้องและคิดไปเองเพียงคนเดียว ข้าพเจ้าคิดว่าศิลปะที่มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม ชุมชน เป็นเรื่องที่น่าสนใจ

องค์ประกอบที่ข้าพเจ้าจัดการและเลือกสรรค์ คือกระบวนการซ้ำเพราะข้าพเจ้าต้องการที่จะเน้นย้ำบทบาทและบริบทความเป็นเพศ ความเป็นแม่ ความเป็นสตรี ด้วยสัญลักษณ์สากลอย่างมดลูก เต้านม เครื่องหมายสันติภาพ ผ่านบนสายผ่านเป็นลวดลายเล็กๆ แต่มีความหมายที่พิเศษ

ความเคลื่อนไหว

ทั้งผลงานวิดีโอ และงานสามมิติของข้าพเจ้า ล้วนมีความเคลื่อนไหวที่ชัดเจน การขยับเคลื่อนไหวและรับรู้ความคิดในสถานที่จริง ๆ ทำให้ข้าพเจ้าสร้างงานด้วยพื้นฐานความเป็นจริง หรือแม้แต่งานสามมิติของมดลูกจำลอง ก็ยังมีที่มาและรากฐานของความเป็นจริง

ความเป็นเด่น

งานศิลปะจัดวางของข้าพเจ้ามีความเป็นเด่น ในด้านรูปทรงอย่างชัดเจน ด้วยการสร้างผลงานจากความเป็นจริงด้วยรูปทรง อวัยวะของสตรี ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนถึงเนื้อหาที่จะบอกเล่า และยิ่งรูปทรงต่างๆ ได้ถูกจัดวางในพื้นที่เดียวกัน ยังเป็นการย้ำและให้ตระหนักถึง ความสำคัญของเพศหญิงมากยิ่งขึ้นด้วย

ความหลากหลาย

ผลงานของข้าพเจ้าแสดงออกผ่านสื่อที่หลากหลายทั้งงานสามมิติ ตัวงานที่เป็นวิดีโอ หนังสือทำมือและการแสดงสด ในพื้นที่สาธารณะ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการสร้างมิติหลายแง่มุมในงานของข้าพเจ้าทั้งด้านความคิดและการมองเห็นทางด้านสายตา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทสรุป

ข้าพเจ้าคิดว่าการทำงานศิลปะหรือการจะสร้างงานใดๆ ก็ตาม การวางแผนระบบความคิด การได้ออกไปพบปะสังคม จะทำให้เราหูตาสว่างและมีโลกทัศน์มากขึ้น การมองโลกอีกด้านจะทำให้เราเห็นแง่มุมที่ต่างออกไป ข้าพเจ้าสร้างผลงานชิ้นต่าง ๆ จากการออกไปข้างนอกการรับรู้รับฟังความคิดเห็นจากผู้คนรอบข้าง ทำให้งานศิลปะของข้าพเจ้ามีส่วนร่วมด้วยสังคมชัดเจน

ข้าพเจ้าไม่อาจสามารถบังคับชักนำผู้คนให้ตระหนักถึงภาวะของเพศหญิงที่ข้าพเจ้านำเสนอได้ การได้เห็นได้รับรู้และการสัมผัสมากกว่าที่จะทำให้ผู้คนเหล่านั้น ได้ตระหนักขึ้นมากกว่าที่ผู้คนเหล่านั้นจะก้าวเข้ามาดูงานศิลปะของข้าพเจ้า

ดังนั้นเองกระบวนการสร้างงานของข้าพเจ้าจึงออกไปสู่สังคมหลายขั้นตอน ทั้งการเย็บผ้าที่ข้าพเจ้าไม่มีความรู้ ได้มีประสบการณ์ของการทำงานลายผ้า การวางแผน ไปจนถึงกระทั่งอธิบายความหมายของลายผ้าที่เป็นสัญลักษณ์มดลูกและเต้านม ผู้คนตรงนั้นได้เห็นและเกิดการซักถามมากมาย นี่เองที่ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความสำเร็จของการทำศิลปะนิพนธ์ของการที่จะวิพากษ์สังคม และเข้าถึงสังคมได้ด้วย

ข้าพเจ้าจึงไม่ลืมที่จะนำตัวเองเข้าสู่พื้นที่จริงด้วยการแสดงสดเป็นซูเปอร์วีแมน (Superwoman) ที่เข้าไปมีส่วนร่วมพูดคุยซักถามถึงความต้องการของผู้หญิง ข้าพเจ้าได้คำตอบโดยรวมของหญิงสาวหลายวัย คือ การต้องการความรัก ผู้หญิงเป็นเพศที่ให้ เหตุนี้เองเค้าจึงหวังให้มีคนมาเข้าใจ การมอบความรักให้คือสิ่งครอบคลุมทุกอย่าง ถ้าคนเรารักกันก็ย่อมที่จะมีแต่สิ่งดี ๆ ตามมา คำตอบที่ได้มีได้เป็นสิ่งของหากเป็นความต้องการด้านความรู้สึก

ผลงานศิลปะนิพนธ์ของข้าพเจ้าจึงมิใช่แค่สำเร็จเพียงในด้านเทคนิคและรูปทรง ข้าพเจ้าได้มีความรู้ นอกเหนือจากวิชาเรียน การทำงานที่ร่วมกับผู้คนสาขาอาชีพต่าง ๆ ทำให้ข้าพเจ้าเรียนรู้และทำความเข้าใจก่อนการออกไปสู่นอกมหาวิทยาลัย ข้าพเจ้าได้แสดงความคิดเรื่องสิทธิสตรีผ่านผู้คนมากมายก่อนจะสร้างสำเร็จเป็นศิลปะจัดวาง ข้าพเจ้าจึงเลือกที่จะสร้างศิลปะกับสังคมซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าศิลปะไม่ควรที่จะอยู่สูงและห่างเหินสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

ชญานุตร์ ศิลปศาสตร์ .บทความจากนิตรกรรมองสารผ่านสื่อ : ทางเลือกในศิลปะไทยร่วมสมัย ,2550
 จิระพัฒน์ พิตรปรีชา . FINE ART บทความARTIST ... WORK AND WORDS: JANNINE ANTONI
 ประชา สุวีรานนท์ .PEACE SYMBOL : ทำليبปีของสัญลักษณ์สันติภาพ.มติชน สุดสัปดาห์ ,2551,
 ฉบับวันที่ 25 ม.ค.2551 ฉ.1432 หน้า 89

www.midnightuniversity.org

www.google.com

www.friendsowomen.net

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อผลงาน   เรื่องใต้กระโปรง
 ขนาด   กว้าง 150 cm. x สูง 200 cm.
 เทคนิค   สื่อผสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อผลงาน

พื้นที่พิเศษ

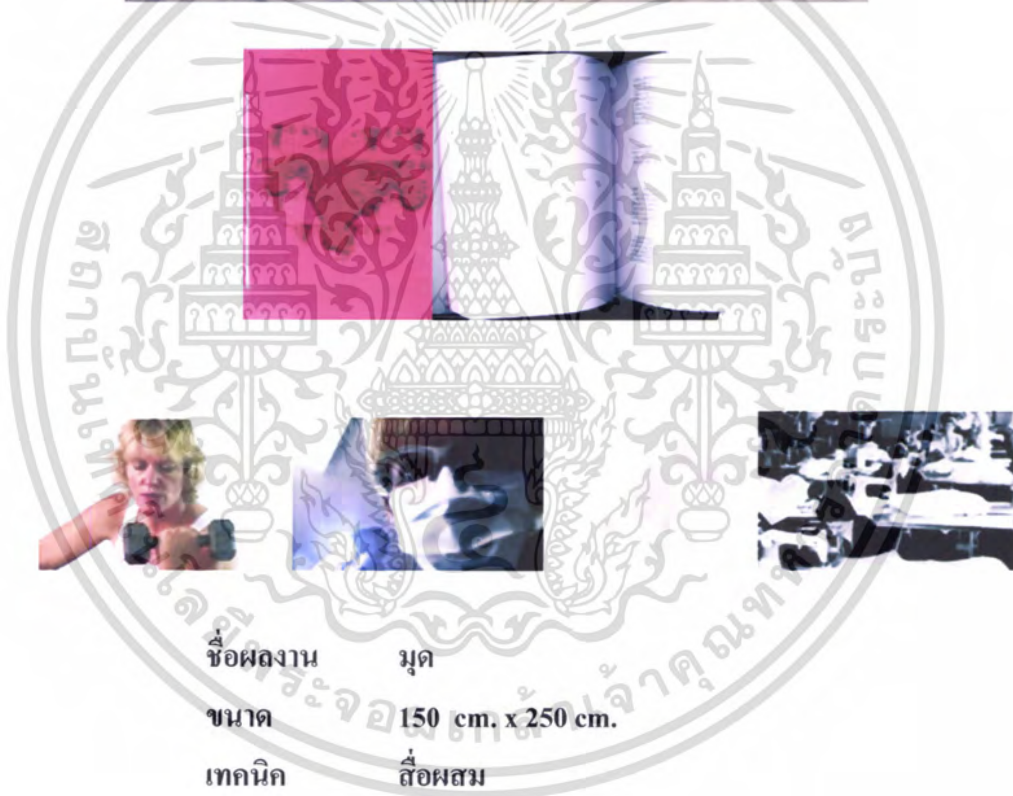
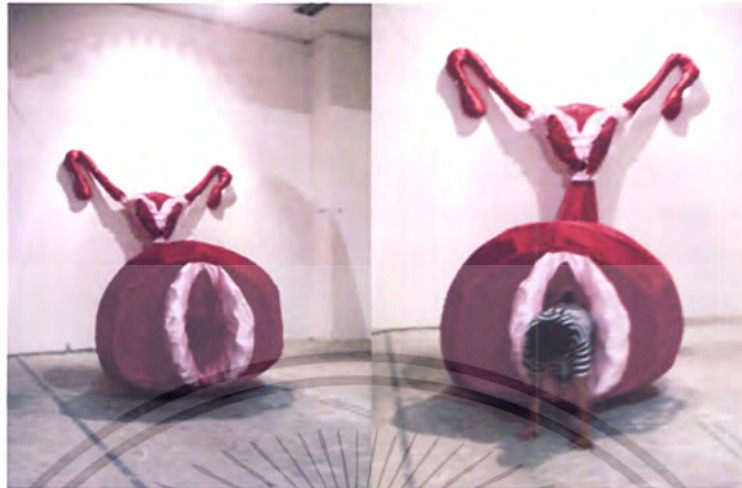
ขนาด

3.5X 6 ฟุต

เทคนิค

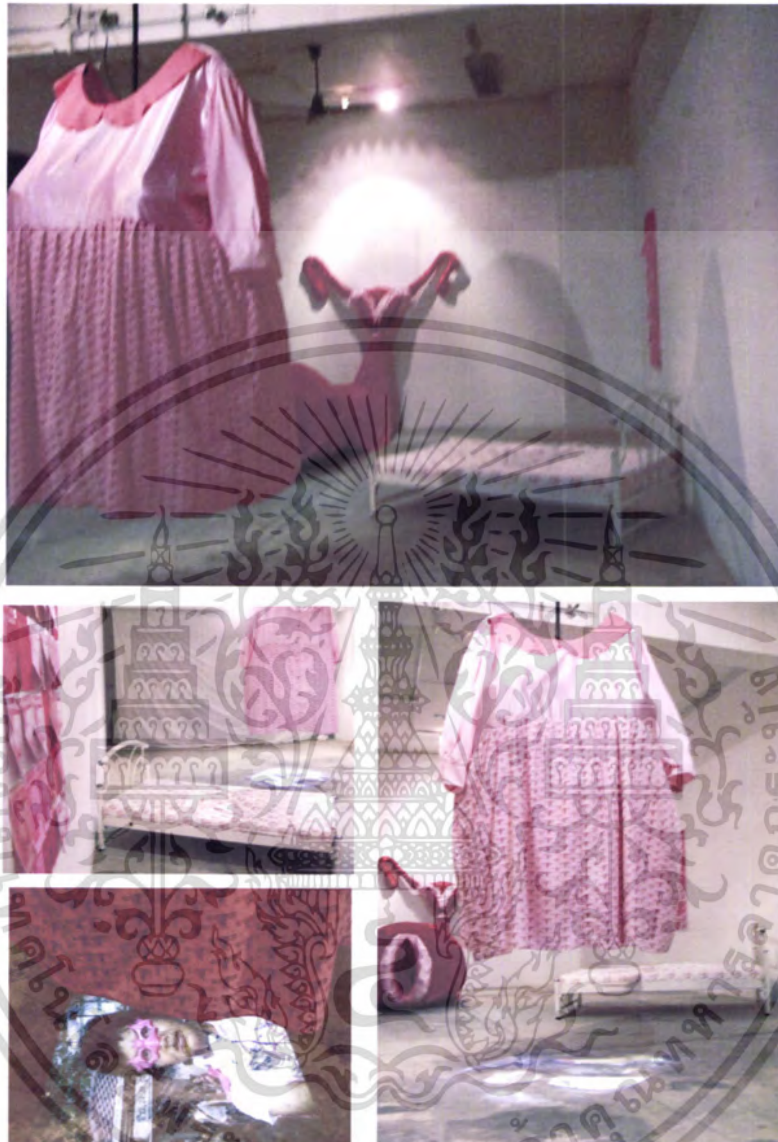
เตียงนอน ผ้าปูที่นอนพิมพ์ลายและปักลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อผลงาน   มุด
 ขนาด   150 cm. x 250 cm.
 เทคนิค   สื่อผสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อผลงาน	ฉันทูมท้องและให้นมได้
ขนาด	ผันแปรไม่แน่นอน
เทคนิค	ศิลปะจัดวาง (Installation Art)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ อรวรรณ อรุณรักษ์

เกิด 10 มกราคม 2528

ที่อยู่ 381 ซ.พระยาราชนนีย์ ถ.พระราม4 แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กทม.10300

โทร 086-8619270

E-mail lanoyz@hotmail.com

www.myspace/supernozy

www.lanoyz.hi5.com

การศึกษา

2542 โรงเรียนมารีวิทยา จังหวัดปราจีนบุรี

2545 โรงเรียนปราจิณราษฎรอำรุง จังหวัดปราจีนบุรี

2547 กำลังศึกษา ปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาจิตรศิลป์ เอก ภาพพิมพ์

การแสดงงาน

2549 1 st Art Exhibition Mini-Art , Hof art Gallery,Bkk

2550 Project Zero the Festival of arts and Culture by OKMD, Central World, Bkk

2550 No picnic Printed Exchange Art Exhibition Kmitl-Nagoya University of Arts

2550 Experimental Video Art4 Exhibition At

- Silpakorn University, Nakhon Pathom

- Bundipatanasilpa Institute , Ladkambang

- Burapa University

- Chiang Mai university

- King Mungkut's Institute of Teshnology Ladkambang

2550 Fuse Showcase 6 Feminist At TK Park, Bkk

2550 Kamibb Love function ,Café Bangrak ,Bkk

2550 Experimental Video Exhibition Thai-European Friendship 2007 In cooperation with :

World Didac 2007 Asia Bangkok, ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

2550 โครงการศิลปกรรม Brand new 2008

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกียรติประวัติ

2550 ทุนสนับสนุนการศึกษาศิลปะ ทุนส่งเสริมการศึกษาการสร้างสรรคศิลปะ “มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้